

Київський національний торговельно-економічний університет
Кафедра обліку та оподаткування

ВИПУСКНА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему:

«ОБЛІК РОЗРАХУНКІВ ІЗ ПОСТАЧАЛЬНИКАМИ ТА ПІДРЯДНИКАМИ ЗА МІЖНАРОДНИМИ СТАНДАРТАМИ»

Студентки 2 курсу 1м групи,
спеціальності 071 «Облік і
оподаткування»,
спеціалізації «Облік і
оподаткування в міжнародному
бізнесі»

Верещак
Наталії Олександрівни

Науковий керівник
доктор економічних наук,
професор

Фоміна
Олена Володимирівна

Гарант освітньої програми
доктор економічних наук,
доцент

Король
Світлана Яківна

Київ 2021

Київський національний торговельно-економічний університет
 Факультет фінансів та обліку
 Кафедра обліку та оподаткування
 Ступінь вищої освіти магістр
 Спеціальність 071 «Облік і оподаткування»
 Спеціалізація Облік і оподаткування в міжнародному бізнесі

Затверджую

Зав. кафедри _____ Фоміна О.В.
 29» грудня 2020 р.

**Завдання
 на випускню кваліфікаційну роботу студентіві**

Верещак Наталія Олександрівна

1. Тема випускної кваліфікаційної роботи: «Облік розрахунків із постачальниками та підрядниками за міжнародними стандартами»

Затверджена наказом ректора від «28» грудня 2020 р. № 3916 «заочна» .

2. Строк здачі студентом закінченого роботи «16» грудня 2021 р.

3. Цільова установка та вихідні дані до роботи

Метою роботи обґрунтування теоретико-методичних положень обліку розрахунків із постачальниками та підрядниками за міжнародними стандартами та розробка пропозицій по удосконаленню.

Об'єкт дослідження розрахунки з постачальниками та підрядниками за міжнародними стандартами.

Предмет дослідження сукупність теоретичних, організаційних та методичних питань з обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками у ТОВ «Лан Україна»

1. Консультанти по роботі (проекту) із зазначенням розділів, за якими здійснюється консультування:

Розділ	Консультант (прізвище, ініціали)	Підпис, дата	
		Завдання видано	Завдання виконано

2. Зміст випускної кваліфікаційної роботи (проекту) (перелік питань за кожним розділом)

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. Теоретичні основи обліку розрахунків із постачальниками та підрядниками за міжнародними стандартами

1.1. Економічна сутність та значення розрахунків із постачальниками та підрядниками

1.2. Концептуальні засади обліку розрахунків із постачальниками та підрядниками за міжнародними стандартами

Висновки за розділом 1

РОЗДІЛ 2. Сучасний стан обліку розрахунків із постачальниками та підрядниками за міжнародними стандартами

2.1. Передумови організації обліку розрахунків із постачальниками та підрядниками на ТОВ «Лан Україна»

2.2. Методика фінансового обліку розрахунків із постачальниками та підрядниками у суб'єкта міжнародного бізнесу

2.3. Узагальнення інформації про розрахунки з постачальниками та підрядниками на ТОВ «Лан Україна»

Висновки за розділом 2

РОЗДІЛ 3. Удосконалення обліку розрахунків із постачальниками та підрядниками на ТОВ «Лан Україна»

3.1. Напрями удосконалення обліку розрахунків із постачальниками та підрядниками за міжнародними стандартами

3.2. Удосконалення обліку розрахунків із постачальниками та підрядниками на ТОВ «Лан Україна»

Висновки за розділом 3

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

3. Календарний план виконання роботи

№ п/п	Етапи виконання ВКР	Термін виконання	
		За планом	Фактично
1	Узгодження плану та оформлення завдання	31.12.2021 р.	31.12.2021 р.
2	Подання статті на кафедру	02.06.2021 р.	02.06.2021 р.
3	Вступ. Подання розділу 1	23.04.2021 р.	23.04.2021 р.
4	Подання розділу 2	25.06.2021 р.	25.06.2021 р.
5	Подання розділу 3. Висновки	08.10.2021 р.	08.10.2021 р.
6	Подання завершеної роботи на кафедру для реєстрації	25.10.2021 р.	25.10.2021 р.
7	Попередній захист	11.11.2021 р.	11.11.2021 р.
8	Подання завершеної (переплетеної) роботи та електронної версії в ПДФ на кафедру	23.11.2021 р.	23.11.2021 р.

4. Науковий керівник випускної кваліфікаційної роботи _____ Фоміна О. В.
5. Гарант освітньої програми _____ Король С.Я.
6. Завдання прийняв до виконання студент _____ Верещак Н.О.
7. Відгук наукового керівника випускної кваліфікаційної роботи

Науковий керівник випускної кваліфікаційної роботи _____

Відмітка про попередній захист _____
(ПІБ, підпис, дата)

8. Висновок про випускну кваліфікаційну роботу

Випускна кваліфікаційна робота студента Верещак Н.О. може бути допущена до захисту екзаменаційній комісії.

Гарант освітньої програми _____ Король С.Я.

Завідувач кафедри _____ Фоміна О. В.

« _____ » _____ 201 _____ р.

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ ІЗ ПОСТАЧАЛЬНИКАМИ ТА ПІДРЯДНИКАМИ ЗА МІЖНАРОДНИМИ СТАНДАРТАМИ	6
1.1. Економічна сутність та значення розрахунків із постачальниками та підрядниками	6
1.2. Концептуальні засади обліку розрахунків із постачальниками та підрядниками за міжнародними стандартами	13
Висновки за розділом 1	16
РОЗДІЛ 2. СУЧАСНИЙ СТАН ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ ІЗ ПОСТАЧАЛЬНИКАМИ ТА ПІДРЯДНИКАМИ ЗА МІЖНАРОДНИМИ СТАНДАРТАМИ	18
2.1. Передумови організації обліку розрахунків із постачальниками та підрядниками у ТОВ «Лан Україна»	18
2.2. Методика фінансового обліку розрахунків із постачальниками та підрядниками у суб'єкта міжнародного бізнесу	23
2.2. Узагальнення інформації про розрахунки з постачальниками та підрядниками на ТОВ «Лан Україна»	29
Висновки за розділом 2	33
РОЗДІЛ 3. УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ ІЗ ПОСТАЧАЛЬНИКАМИ ТА ПІДРЯДНИКАМИ НА ТОВ «ЛАН УКРАЇНА»	35
3.1. Напрями удосконалення обліку розрахунків із постачальниками та підрядниками за міжнародними стандартами	35
3.2. Удосконалення обліку розрахунків із постачальниками та підрядниками у ТОВ «Лан Україна»	39
Висновки за розділом 3	45
ВИСНОВКИ	45
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	47
ДОДАТКИ	56

ВСТУП

Актуальність дослідження. В результаті взаємодії з постачальниками та підрядниками у підприємств виникають зобов'язання внаслідок фактичного отримання підприємством матеріалів, товарів, робіт чи послуг, які слід оплатити в майбутньому.

Запроваджені карантинні заходи, пов'язані з COVID-19, мали шоковий ефект для економік країн як з боку попиту (внаслідок падіння реальних доходів населення), так і пропозиції. Найбільш постраждали підприємства сфери послуг, був підірваний споживчий попит, погіршились споживчі і ділові настрої, знизилась обсяги глобальної торгівлі. Як результат, у другому кварталі 2020 року зафіксовано багаторічні мінімуми економічної активності як в розвинутих країнах, так і в країнах, що розвиваються, у тому числі і в Україні [9]. Карантинні заходи суттєво вплинули на господарську діяльність підприємства, особливо на їх платоспроможність, що суттєво збільшило зобов'язання та ризики їх не погашення [74].

Для забезпечення ефективної діяльності підприємства, дуже важливим є управління розмірами заборгованості перед постачальниками та підрядниками. Незабезпеченість підприємств власними оборотними коштами зумовлена недоліками в обліку та аналізі заборгованості перед постачальниками та підрядниками. Крім того, статистичні дані свідчать про те, що ця заборгованість характеризується, у свою чергу, досить високим рівнем питомої ваги простроченої заборгованості.

Аналіз останніх досліджень. Питанням щодо сутності операцій з постачальниками та підрядниками, класифікації, оцінки та відображення їх на рахунках бухгалтерського обліку присвячено цілий ряд праць вітчизняних і зарубіжних авторів: В.П. Шило, О. Кононенко, С.Ф. Голов, Ю.М. Тютюнник, Г.М. Давидов, Р.П. Гончарук, Н.В. Остапченко та ін. Однак і дотепер ряд питань залишаються актуальними та до кінця невирішеними.

Вченими підіймалися проблеми розуміння сутності кредиторської заборгованості перед постачальниками та підрядниками за товари, роботи та послуги як основної складової поточних зобов'язань. Разом з тим, залишаються питання щодо недосконалості нормативного законодавства, що регулює облік зобов'язань, відсутність в ньому єдиного критерію, для класифікації та оцінки зобов'язань з метою подальшого правильного відображення в обліку, проблеми щодо обліку умовних зобов'язань та відображення в обліку ризиків зобов'язань, відсутності облікової номенклатури первинного та поточного обліку зобов'язань, журналів аналітичного обліку.

Окреслені проблемні питання обґрунтовують актуальність даного дослідження та визначили його мету.

Метою роботи є обґрунтування теоретико-методичних положень обліку розрахунків із постачальниками та підрядниками за міжнародними стандартами та розробка пропозицій по удосконаленню.

Відповідно до мети визначено наступні завдання, які потребують вирішення:

- обґрунтувати економічну сутність та значення розрахунків із постачальниками та підрядниками;
- розкрити концептуальні засади обліку розрахунків із постачальниками та підрядниками за міжнародними стандартами;
- вивчити передумови організації обліку розрахунків із постачальниками та підрядниками на ТОВ «Лан Україна»;
- розкрити діючу методику фінансового обліку розрахунків із постачальниками та підрядниками за міжнародними стандартами;
- розглянути узагальнення інформації про розрахунки з постачальниками та підрядниками на ТОВ «Лан Україна»;
- визначити напрями удосконалення обліку розрахунків із постачальниками та підрядниками за міжнародними стандартами;

– розробити підходи до удосконалення обліку розрахунків із постачальниками та підрядниками на ТОВ «Лан Україна»..

Об’єктом дослідження є розрахунки з постачальниками та підрядниками за міжнародними стандартами.

Предметом дослідження є сукупність теоретичних, організаційних та методичних питань з обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками у ТОВ «Лан Україна».

Наукова гіпотеза полягає у припущенні, що теоретичні та прикладні дослідження системи обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками відповідно до міжнародних стандартів, дозволить розробити рекомендації для прийняття ефективних управлінських рішень на прикладі ТОВ «Лан Україна»..

Інформаційною базою дослідження є законодавчі та нормативні документи України, праці вітчизняних і закордонних вчених з питань обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками, в тому числі відповідно до міжнародних стандартів, спеціалізовані періодичні видання; первинні документи, облікові реєстри та форми звітності ТОВ «Лан Україна»..

В процесі дослідження застосовувалися такі методичні прийоми: аналіз і синтез; абстрагування; документалістики (для встановлення достовірності досліджуваної інформації); розрахунково-аналітичні прийоми (при проведенні розрахунків та побудови таблиць, графіків, діаграм); моделювання (для розробки загальної та прикладної моделі обліку та контролю).

Апробація. Матеріали випускної кваліфікаційної роботи в статті - «Облік розрахунків із постачальниками за міжнародними стандартами», яка увійшла до збірника наукових праць студентів КНТЕУ, 2021р.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ ІЗ ПОСТАЧАЛЬНИКАМИ ТА ПІДРЯДНИКАМИ ЗА МІЖНАРОДНИМИ СТАНДАРТАМИ

1.1. Економічна сутність та значення розрахунків із постачальниками та підрядниками

Основними контрагентами підприємств при закупівлі сировини, предметів та засобів праці є постачальники та підрядники.

Постачальники - це юридичні або фізичні особи, які здійснюють постачання товарно-матеріальних цінностей (сировини, матеріалів, палива, будівельних матеріалів, запасних частин, МШП), що надають послуги (подачу електроенергії, газу, води, пари тощо), виконують роботи (поточний і капітальний ремонт основних засобів тощо) [10].

Підрядники - спеціалізовані підприємства або фізичні особи, які виконують будівельно-монтажні роботи при спорудженні об'єктів на підставі договорів підряду на капітальне будівництво [10].

Взаємовідносини підприємства з постачальниками регулюються раніше укладеними договорами. Договором поставки визнається такий договір купівлі-продажу, за яким продавець (постачальник), який здійснює підприємницьку діяльність, зобов'язується передати в обумовлений термін вироблені чи придбані ним ТМЦ покупцю. Це правовий документ, що визначає також права та обов'язки сторін. В ньому наводять таку інформацію: адреси сторін, предмет договору (найменування й кількість товару), ціна, умови й строки поставки, порядок розрахунків, відповідальність сторін за порушення умов договірних зобов'язань та ін [36]. Обов'язковою умовою укладання договорів має бути максимально точне відображення зобов'язань обох сторін. Договори не є бухгалтерськими

документи, але вони є початком подальшої роботи. Бухгалтер підприємства візує всі угоди, одночасно здійснюючи перевірку правильності їх складання: повнота викладення умов угоди, які повинні бути конкретизовані в частині строків виконання зобов'язань; вимоги до якості товару, способу доставки; відповідальність сторін за порушення умов угоди; порядок оформлення виконання зобов'язань, фінансових гарантій, що забезпечують виконання умов угоди [10].

Облік розрахунків з постачальниками є важливим елементом у системі бухгалтерського обліку на підприємстві. До основних завдань цього обліку відносять:

- формування повної й достовірної інформації про стан розрахунків з постачальниками й підрядниками за товарно-матеріальні цінності, виконані роботи, надані послуги, необхідної користувачам бухгалтерської звітності;
- забезпечення інформацією, необхідної користувачам бухгалтерської звітності для контролю за дотриманням законодавства України при здійсненні організацією господарських операцій і їхньою доцільністю, наявністю й рухом майна й зобов'язань, використанням матеріальних, трудових і фінансових ресурсів відповідно до затверджених норм, нормативами й кошторисами;
- контроль за дотриманням форм розрахунків, установлених у договорах з постачальниками й покупцями;
- контроль за станом дебіторської й кредиторської заборгованості;
- своєчасна звірка розрахунків з дебіторами й кредиторами для виключення простроченої заборгованості;
- контроль за виконанням плану надходження товарів;
- контроль виконання договірних зобов'язань постачальниками по кількості (обсягу), асортиментам, якості, строкам поставок товарів;
- контроль за правильним визначенням кількості, якості, цін, вартості

ТМЦ, що надійшли, своєчасне і якісне оформлення документів на них. Від цього залежить обґрунтування і своєчасне пред'явлення претензій постачальнику або транспортним організаціям за недопоставку, за зниження їхньої якості в порівнянні із зазначеною у документах постачальника;

- контроль за своєчасним і повним оприбуткуванням ТМЦ (що надійшли), матеріально-відповідальними особами;
- контроль за здійсненням своєчасних і правильних розрахунків з постачальниками [37, 46, 6].

Слід зазначити, що розрахунки з постачальниками є кредиторською заборгованістю за товари, роботи, послуги за умов наступної оплати або іншого погашення зобов'язань. У випадку здійснення передоплати в бухгалтерському обліку виникає дебіторська заборгованість з авансів одержаних.

Відповідно до НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» зобов'язання - заборгованість підприємства, яка виникла внаслідок минулих подій і погашення якої в майбутньому, як очікується, призведе до зменшення ресурсів підприємства, що втілюють у собі економічні вигоди [3].

У Міжнародному стандарті бухгалтерського обліку (МСБО) 37 «Забезпечення, умовні зобов'язання та умовні активи» наведені визначення різних видів зобов'язань, які зазначені в табл. 1.1.

Таблиця 1.1

Види зобов'язань за МСБО (IAS) 37

Назва поняття	Визначення
1	2
Зобов'язання	існуюче зобов'язання суб'єкта господарювання, яке виникає в результаті минулих подій і погашення якої, за очікуванням, призведе до вибуття ресурсів суб'єкта господарювання, котрі втілюють у собі економічні вигоди;

Продовження табл. 1.1

1	2
Юридичне зобов'язання	зобов'язання, яке виникає внаслідок: а) контракту (внаслідок його явних чи неявних умов); б) законодавства; в) іншої дії закону;
Конструктивне зобов'язання	зобов'язання, яке є наслідком дій суб'єкта господарювання, коли: а) суб'єкт господарювання вказав іншим сторонам, що він візьме на себе певну відповідальність згідно з порядком, установленим його минулою практикою, опублікованими політиками чи достатньо конкретно поточною заявою; б) як наслідок, суб'єкт господарювання створив обґрунтоване очікування у інших сторін, що він виконає ці зобов'язання;
Умовне зобов'язання	а) можливе зобов'язання, яке виникає внаслідок минулих подій і існування якого підтвердиться лише після того, як відбудеться або не відбудеться одна чи кілька невизначених майбутніх подій, не повністю контрольованих суб'єктом господарювання, або б) існуюче зобов'язання, яке виникає внаслідок минулих подій, але не визнається, оскільки: немає ймовірності, що вибуття ресурсів, котрі втілюють у собі економічні вигоди, буде необхідним для погашення зобов'язання, або суму зобов'язання не можна оцінити достатньо достовірно;
Забезпечення	зобов'язання з невизначеним строком або сумою.

Джерело: розроблено на основі [37].

Характеристика зобов'язання наступна: підприємство має діючі зобов'язання з визначеними умовами. Такі зобов'язання поділяються на юридичні та конструктивні зобов'язання. Виконання юридичного зобов'язання досягається через примус на підставі обов'язкового для виконання договору чи закріпленої в законодавстві вимоги [37].

Конструктивне зобов'язання – це зобов'язання, що є наслідком дій підприємства, якщо:

- підприємство повідомило інші сторони, що воно візьме на себе певні зобов'язання згідно з порядком, встановленим минулою практикою або достатньо конкретно поточною заявою, а також
- в результаті підприємство створило в інших сторін обґрунтоване очікування, що воно виконає ці зобов'язання [37].

Відповідно до МСФЗ усі зобов'язання поділяються на поточні та непоточні (п. 60, 61 МСБО (IAS) 1). За національними стандартами такі зобов'язання називають коротко- та довгостроковими зобов'язаннями.

Відповідно до МСФЗ виділяють, також, існуючі (ті, що виникли внаслідок фактичного придбання активів) та майбутні зобов'язання (при укладенні невідмовного договору про придбання активів у майбутньому, який містить штрафні санкції за невиконання зобов'язання) (п. 4.16 Концептуальної основи) [37]. При цьому поточні зобов'язання визнаються суб'єктом господарювання за таких умов (п. 69 МСБО (IAS) 1):

- очікується погашення цього зобов'язання в ході нормального операційного циклу. Якщо тривалість такого циклу не можна чітко виміряти, припускається, що вона становить 12 місяців;
- це зобов'язання утримується, в основному, з метою продажу;
- зобов'язання підлягає погашенню протягом 12 місяців після закінчення звітного періоду;
- відсутня можливість відстрочити погашення зобов'язання протягом як мінімум 12 місяців після закінчення звітного періоду [1].

До поточних зобов'язань у практиці діяльності підприємства належать:

- розрахунки з постачальниками і підрядниками, бюджетом, фінансовими установами (зазвичай розглядаються як фінансові зобов'язання – за МСБО (IAS) 32 «Фінансові інструменти: подання», МСБО (IAS) 39 «Фінансові інструменти: визнання і оцінка», МСФЗ (IFRS) 7 «Фінансові інструменти: розкриття інформації», МСФЗ (IFRS) 9 «Фінансові інструменти» (з урахуванням особливостей використання МСБО (IAS) 39) [38];
- розрахунки за короткостроковими виплатами працівникам (йдеться про виплати працівникам (окрім виплат при звільненні працівників), які підлягають сплаті в повному обсязі протягом 12 місяців після закінчення періоду, у якому працівники надають відповідні послуги) та зобов'язання за соціальним страхуванням (МСБО (IAS) 19).

При цьому всі зобов'язання та заборгованості, що передбачають погашення грошовими коштами або іншими фінансовими активами

(дебіторська заборгованість за торговельними операціями; векселі отримані; заборгованість за позиками до отримання; суми боргу за облигаціями до отримання) є фінансовими зобов'язаннями. Відповідно, визнання такого зобов'язання та його оцінку слід здійснювати із дотриманням МСБО (IAS) 32, МСБО (IAS) 39, МСФЗ (IFRS) 9. Усі інші зобов'язання класифікуються як непоточні.

Важливим питання при розкритті сутності зобов'язань є їх бухгалтерська оцінка, яка передбачає вибір бази оцінки. Історична вартість зобов'язань – це сума надходжень грошових коштів або еквівалентів грошових коштів або справедлива вартість негрошових активів, отриманих в обмін на виконання зобов'язання на момент виникнення зобов'язання або, за деяких обставин (наприклад, податок на прибуток), суми грошових коштів або еквівалент грошових коштів, які очікується сплатити для погашення зобов'язання у ході звичайної діяльності. Амортизована історична вартість – це історична вартість активу чи зобов'язання плюс чи мінус та частина його історичної вартості, яка раніше визнавалась як витрата чи дохід [37].

Погашення теперішнього зобов'язання зазвичай передбачає виплату грошових коштів, передачу інших активів, надання послуг, заміну даного зобов'язання іншим або перетворення зобов'язання на власний капітал. Ліквідувати зобов'язання можна й іншими шляхами, наприклад, у результаті відмови кредитора від своїх претензій [3].

1.2. Концептуальні засади обліку розрахунків із постачальниками та підрядниками за міжнародними стандартами

Концептуальні засади обліку розрахунків із постачальниками та підрядниками визначаються нормативним регулюванням здійснення

господарської діяльності, в результаті якої виникають розрахунки з контрагентами і, як наслідок, - зобов'язання, що потребують обліку, контролю, аналізу та прийняття релевантних управлінських рішень.

Кредиторська заборгованість – це заборгованість підприємства іншим юридичним і фізичним особам, що виникла в результаті здійснених раніше дій (подій), оцінена в гривнях і щодо якої в підприємства існують зобов'язання її погашення в певний строк. Вона складає суттєву частку поточних зобов'язань підприємства, а тому достовірність цього показника необхідна для забезпечення достовірності фінансової звітності в цілому [41].

В Україні існує багаторівнева система регулювання бухгалтерського обліку. Рівні нормативного регулювання зазначені в табл.1.2.

У процесі дослідження обліку операцій з постачальниками та підрядниками було проведено аналіз нормативної бази з даного питання, що викладений у додатку. Так, основні нормативні документи щодо обліку розрахунків з постачальниками і підрядниками регулюють договірні відносини між підприємством та постачальниками – це Цивільний кодекс України та Господарський кодекс України.

Цивільний кодекс України встановлює поняття договору, умови та основні аспекти, що мають міститися в договорі. Крім того, цей документ визначає, зокрема, що сторонами за договором про надання послуг є виконавець та замовник. [76]

Загальні та істотні умови господарського договору, особливості укладання та припинення договорів зазначені в Господарському кодексі України. Крім того, у цьому Кодексі відображено загальні умови виконання господарського зобов'язання, а також підстави господарської відповідальності учасників відносин [14].

Таблиця 1.2

Рівні нормативного регулювання бухгалтерського обліку

Перший рівень	Конституція України, Кодекси і Закони України
Другий рівень	Укази і розпорядження президента України, Постанови Кабінету міністрів України
Третій рівень	Положення (стандарты) бухгалтерського обліку, інші нормативно-правові документи з бухгалтерського обліку та фінансової звітності, які затверджуються Міністерством фінансів України
Четвертий рівень	Нормативно-правові акти (інструкції, положення, вказівки) та методичні рекомендації Міністерства фінансів України та інших органів, які розробляються і затверджуються на основі Положень (стандартів) бухгалтерського обліку
П'ятий рівень	Рішення (накази, розпорядження) щодо організації та ведення бухгалтерського обліку на підприємстві

Джерело: розроблено на основі [35].

Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» затверджені єдині правила ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності, які є обов'язковими для всіх підприємств та гарантують і захищають інтереси користувачів. Крім того, в ньому наведено визначення поняття «зобов'язання». Підставою відображення господарських операцій в бухгалтерському обліку є первинні документи. В Законі визначені обов'язкові реквізити всіх первинних документів. [58] Більш детальні правила оформлення та зберігання первинних документів містяться у Положенні про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку № 88. [55]

В умовах стрімкого розвитку інформаційних технологій сучасному підприємству дуже важливо впроваджувати електронний документообіг, так як це дозволяє не тільки централізовано відслідковувати рух документів на підприємстві, а також забезпечує доступність інформації, своєчасне й оперативне прийняття рішень, запобігає втраті важливих

документів через недбалість працівників. При впровадженні електронного документообігу слід враховувати вимоги Закону України «Про електронні документи та електронний документообіг», який встановлює основні організаційно-правові засади електронного документообігу та використання електронних документів [61] та Закон України «Про електронні довірчі послуги», в якому відображається правовий статус кваліфікованого електронного підпису. [60]

В Інструкції про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій № 291 для обліку розрахунків за отримані товарно-матеріальні цінності, виконанні роботи і надані послуги передбачено рахунок 63 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками» та, у разі перерахування передоплати постачальникам і підрядникам, - субрахунок 371 «Розрахунки за виданими авансами». [22]

Порядок проведення безготівкових розрахунків між суб'єктами господарювання регулюється Інструкцією № 22. [21]

В Законі України «Про валюту і валютні операції» визначаються правові засади здійснення валютних операцій та валютного регулювання, а також права та обов'язки суб'єктів валютних операцій. [59]

Податковий кодекс України регулює відносини у сфері оподаткування, зокрема і при здійсненні операцій постачальниками та підрядниками. [48].

Щонайменше один раз на рік підприємство має здійснювати інвентаризацію зобов'язань і дебіторської заборгованості. Для правильного здійснення інвентаризації та відображення результатів в обліку використовується Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань». [56]

В умовах розвитку глобалізаційних та інтеграційних процесів особливого значення набуває зовнішньоекономічна діяльність суб'єктів

господарювання. Багато підприємств здійснюють закупівлю ресурсів, замовлення робіт та послуг в іноземних постачальників, а взаємовідносини з нерезидентами потребують дотримання нормативно-правових актів, таких як Закону України «Про зовнішньоекономічну діяльність», [65] Закону України «Про цінні папери та фондовий ринок» [67] та Митного кодексу України. [37]

Облік зобов'язань у міжнародній практиці регламентується МСБО 1 «Подання фінансових звітів», [38] МСБО 32 «Фінансові інструменти: розкриття та подання», [40] МСБО 37 «Забезпечення, непередбачені зобов'язання та непередбачені активи» [41] та МСБО 21 «Вплив змін валютних курсів». [39] Порівняльну характеристику національних та міжнародних стандартів щодо обліку кредиторської заборгованості розглянуто у додатку.

Склад фінансової звітності для малих підприємств за міжнародними стандартами визначено у МСФЗ для малих та середніх підприємств. [43] У процесі написання випускної кваліфікаційної роботи крім нормативних джерел, було досліджено праці багатьох сучасних науковців і практиків (додаток).

Висновки за розділом 1

В результаті проведеного дослідження було встановлено, що в процесі здійснення операцій з постачальниками та підрядниками може виникати як кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги, яка з облікової точки зору відноситься до поточних зобов'язань, так і дебіторська заборгованість за виданими авансами при перерахуванні передоплати постачальникам чи підрядникам. Якщо оплату за послуги чи роботи перераховано, але контрагент (постачальник або підрядник) ще не виконав свої зобов'язання виникає дебіторська заборгованість за виданими авансами

Правильне визначення сутності кредиторської або дебіторської заборгованості, їх оцінки дозволяє правильно відобразити операції в обліку та у фінансовій звітності підприємства з метою надання достовірної інформації користувачам.

Концептуальні передумови обліку операцій з постачальниками і підрядниками гуртуються на нормативному регулюванні, яке в Україні є п'ятирівневим. Операції з постачальниками та підрядниками регулюються як нормативно-правовими документами, які є обов'язковими для вітчизняних суб'єктів господарювання, так і спеціально розробленими на підприємстві положеннями, що враховують специфіку його діяльності.

РОЗДІЛ 2

СУЧАСНИЙ СТАН ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ ІЗ ПОСТАЧАЛЬНИКАМИ ТА ПІДРЯДНИКАМИ ЗА МІЖНАРОДНИМИ СТАНДАРТАМИ

2.1. Передумови організації обліку розрахунків із постачальниками та підрядниками у ТОВ «Лан Україна».

Раціональна організація обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками повинна забезпечити вчасну перевірку розрахунків з контрагентами та попередження прострочення кредиторської заборгованості підприємства. Організація розрахунків з постачальниками та підрядниками та безпосередньо облік таких операцій має прямий вплив на вибір первинного документа [74]. Первинними документами з обліку розрахунків з постачальниками і підрядниками є:

- рахунки-фактури;
- товарно-транспортні накладні;
- довіреності;
- видаткові накладні;
- договір.

Основним документом з розрахункових взаємовідносин з постачальниками є рахунок-фактура, який служить підставою для оформлення відповідних банківських платіжних документів на перерахунок заборгованості: платіжних вимог, акредитивів, платіжних доручень. Рахунок-фактуру виписує постачальник на товарно-матеріальні цінності, які відпускаються. В документі зазначаються наступні реквізити: постачальник і його адреса, номер поточного рахунку в банку за місцем знаходження, станція відправлення і станція прибуття вантажу, дата і спосіб відвантаження тощо. В ньому вказується найменування цінностей за видами, одиниці виміру, кількість, ціна і сума, а також сума на яку відпущено товару всього.

Для забезпечення своєчасності розрахунків розробляється графік, у якому вказують терміни одержання та відправки розрахункових документів, їх просування між підрозділами підприємства, строки оплати поставок та осіб, відповідальних за складання, одержання документів, їх перевірку та обробку.

При організації обліку розрахунків із підрядниками у договорах необхідно встановити порядок оплати виконаних робіт або наданих послуг. Порядок оплати послуг залежить від можливості визначити обсяг послуг, наданих на певну дату. Оцінка ступеня завершеності операцій з надання послуг здійснюється через:

- оцінку та аналіз виконаних робіт (коли сторони, вивчивши обсяг наданих послуг, визначили ступінь їх готовності та оцінили їх конкретну суму);
- розрахунком відсотку послуг, які надано на певну дату, у загальному обсязі послуг, які мають бути надані;
- розрахунку витрат підприємства щодо наданих послуг, у загальній очікуваній сумі таких витрат. Сума витрат, здійснених на певну дату, включає тільки ті витрати, які відображають обсяг наданих послуг на цю саму дату [65].

Приймання виконаних підрядником робіт і послуг оформляється, як правило, актами прийому робіт (послуг), у яких наводиться інформація про обсяг, якість і терміни виконаних робіт(послуг) та їхню вартість. Після їх підписання відповідальними особами як виконавця, так і замовника, вони передаються у розрахунковий відділ бухгалтерії для оплати.

Аналітичний облік розрахунків з покупцями у ТОВ «Лан Україна», як зазначено в Наказі про облікову політику, ведеться за кожним контрагентом. Аналітичний облік короткострокових зобов'язань ведеться в розрізі видів кредитів та банків, які їх надали; за синтетичним обліком - з використанням бухгалтерських рахунків 6-ого класу.

Інформація про зобов'язання в обліку фіксується, коли виникає заборгованість підприємства. Як правило, заборгованість виникає після одержання прав використання товарів і послуг. Разом з тим, невиконання укладеної угоди може призвести до штрафних санкцій, заборгованість за якими також має відображатись у бухгалтерському обліку.

У табл. 2.1 наведено характеристику рахунків бухгалтерського обліку згідно «Інструкції про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій», на яких відображаються розрахунки з постачальниками та підрядниками [18].

В результаті взаємодії з постачальниками і підрядниками підприємства виникають зобов'язання внаслідок фактичного отримання підприємством матеріалів, товарів, робіт чи послуг, які слід оплатити в майбутньому.

Таблиця 2.1

Характеристика рахунків з обліку операцій з постачальниками та підрядниками

Рахунок	Субрахунки	Облік		Аналітичний облік
		за Кт	за Дт	
63	631, 632, 633	Відображається заборгованість за одержані від постачальників та підрядників ТМЦ, прийняті роботи, послуги	Відображається погашення, списання заборгованості	Ведеться окремо за кожним постачальником та підрядником в розрізі кожного документа (рахунка) на сплату
37	371	Відображається погашення, списання заборгованості	Відображається виникнення дебіторської заборгованості перед постачальниками та підрядниками за виданими авансами	Ведеться за кожним дебітором, за видами заборгованості, термінами її виникнення й погашення

Джерело: складено автором за [18].

Для узагальнення інформації про розрахунки з постачальниками та підрядниками на підприємстві передбачено пасивний рахунок 63 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками». За кредитом даного рахунку відображають заборгованість за одержані від постачальників та підрядників товарно-матеріальні цінності, прийняті роботи, послуги; за дебетом – її погашення, списання.

Записи за кредитом рахунка 63 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками» сум, що належать за товарно-матеріальні цінності, роботи та послуги здійснюють на підставі наданих постачальниками (підрядниками) і прийнятих до оплати розрахункових документів, а за невідфактурованими поставками - згідно із супровідними вантажними документами та приймальними актами. Надходження матеріальних цінностей повинно бути підтверджено відповідними прибутковими документами, підписаними матеріально-відповідальними особами, або їх відмітками чи (надписами чи штампом) на документах постачальника [18].

Дебіторська заборгованість обліковується на субрахунок 371 «Розрахунки за виданими авансами». Сума авансу (попередньої оплати) в іноземній валюті, яка перерахована контрагентам для отримання робіт і послуг, перераховується у валюту звітності із застосуванням валютного курсу в день здійснення платежу. В цьому випадку виникає немонетарна заборгованість, тому в обліку курсові різниці не виникають [18].

Здійснення операцій з постачальниками і підрядниками призводить до виникнення податкових наслідків, насамперед щодо оподаткування податком на додану вартість (далі - ПДВ). Для обліку розрахунків за податками та платежами використовується рахунок 64 «Розрахунки за податками й платежами». Даний рахунок має декілька субрахунків:

641 «Розрахунки за податками»,

642 «Розрахунки за обов'язковими платежами»,

643 «Податкові зобов'язання», 644 «Податковий кредит» [18].

(табл.2. 2.).

Таблиця 2.2

Характеристика субрахунків рахунку 64 «Розрахунки за податками й платежами»

Субрахунок	Призначення	На підприємстві	
		Використання	Аналітика
641 «Розрахунки за податками»	ведеться облік податків, які нараховуються та сплачуються відповідно до чинного законодавства (податок на прибуток, або податок на додану вартість чи інші податки)	+	6411 - ПДФО 6412 - ПДВ 6413- податок на прибуток 6414 – місцеві податки 6415 - податки з додаткового блага
642 «Розрахунки за обов'язковими платежами»	ведеться облік розрахунків за зборами, які справляються відповідно до чинного законодавства та облік яких не ведеться на рахунку 65 «Розрахунки зі страхування»	+	X
643 «Податкові зобов'язання»	ведеться облік суми податку на додану вартість, визначену, виходячи із суми одержаних авансів (попередньої оплати)	+	6431- підтверджені податкові зобов'язання 6432- податкові зобов'язання непідтверджені
644 «Податковий кредит»	ведеться облік суми податку на додану вартість, на яку підприємство набуло право зменшити податкове зобов'язання	+	6441-податковий кредит до реєстрації податкової накладної 6442-податковий кредит по авансам

Джерело: розроблено на основі [18] та авторська розробка в частині робочого плану рахунків.

Облік розрахунків з постачальниками є важливим елементом у системі бухгалтерського обліку на підприємстві, що потребує глибинного підходу до розробки положень облікової політики, що значно впливає на інформаційне забезпечення користувачів такої інформації.

Організація обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками у ТОВ «Лан Україна» забезпечує своєчасну перевірку розрахунків з

постачальниками та підрядниками та попередження прострочення кредиторської заборгованості.

2.2. Методика фінансового обліку розрахунків із постачальниками та підрядниками у суб'єкта міжнародного бізнесу

Як об'єкт обліку, зобов'язання – один з основних чинників, що впливає на ліквідність, кредитоспроможність і стійкість підприємства. Раціональна організація обліку зобов'язань сприяє зміцненню договірної і розрахункової дисципліни, прискоренню оборотності оборотних коштів а, отже, поліпшенню фінансового стану підприємства, а правильно розроблена стратегія управління зобов'язаннями сприяє формуванню репутації надійного й відповідального підприємства.

Методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про зобов'язання і розкриття їх у фінансовій звітності підприємства визначаються МСБО 1 «Подання фінансових звітів» [38], МСБО 32 «Фінансові інструменти: розкриття та подання» [40], МСБО 37 «Забезпечення, непередбачені зобов'язання та непередбачені активи» [41] та МСБО 21 «Вплив змін валютних курсів» [39].

Кореспонденція рахунків з обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками в національній валюті наведена в табл. 2.3.

Розглянувши типові проведення, що здійснюються з використанням субрахунку 631 (табл. 2.3) можна зробити висновок, що ТОВ «Лан Україна» дотримується Інструкції про застосування Плану рахунків при відображенні в обліку операцій з постачальниками та підрядниками. На підприємстві використовується робочий План рахунків бухгалтерського обліку, розроблений згідно налаштування системи «1С:Підприємство «Управління підприємством для України» версії 1.2.

Таблиця 2.3

**Кореспонденція рахунків з обліку розрахунків з постачальниками та
підрядниками в національній валюті**

№	Зміст операції, первинний документ	Кореспонденція рахунків			
		типова		на ПП «ВІВ-ЦЕНТР»	
		Дт	Кт	Дт	Кт
1	Одержано від постачальника необоротні активи, виробничі запаси, МШП, товари (<i>Видаткова накладна, ТТН</i>)	15, 20, 22, 283	631	1521, 201, 22	6311
2	Отримано послуги від постачальника (<i>Акт наданих послуг</i>)	90-94	631/6851	903, 92, 93	6312
3	Підписано акт про виконання робіт (<i>Акт виконаних робіт</i>)	151/91	631	-	-
4	Відображено податковий кредит по ПДВ, що виник при одержанні ТМЦ, отриманні робіт/послуг	644/1	631	6441	6311/6312
5	Отримано зареєстровану постачальником в ЄРПН податкову накладну (<i>Податкова накладна</i>)	641	644/1	6412	6441
6	Перераховано оплату постачальникові (<i>Платіжне доручення, виписка банку</i>)	631	311/301	6311/6312	3111
7	Залік авансу, перерахованого постачальникові (<i>Бухгалтерська довідка</i>)	631	371	6311/6312	371
8	Списана кредиторська заборгованість по якій минув термін позовної давності (<i>Бухгалтерська довідка</i>)	63	717	6311/6312	717
9	Видано постачальникам в рахунок погашення заборгованості по короткостроковій або довгостроковій векселі (<i>Вексель</i>)	63	51, 62	-	-

Джерело: розроблено на основі [22] та авторська розробка.

Порядок відображення в бухгалтерському обліку операцій в іноземній валюті регулюється МСБО 21 «Вплив змін валютних курсів», відповідно до якого операції в іноземній валюті під час первісного визнання відображаються у валюті звітності шляхом перерахунку суми в іноземній валюті із застосуванням валютного курсу на початок дня, дати

здійснення операції (дати визнання активів, зобов'язань, власного капіталу, доходів і витрат). [54]

Якщо першою подією було отримання товарів, робіт чи послуг, то заборгованість перед постачальниками та підрядниками буде монетарною статтею. Визначення курсових різниць за монетарними статтями в іноземній валюті проводиться на дату балансу, а також на дату здійснення господарської операції в її межах або за всією статтею (відповідно до облікової політики). Для визначення курсових різниць на дату балансу застосовується валютний курс на останню дату балансу.

Таблиця 2.4

Кореспонденція рахунків з обліку розрахунків з постачальниками в іноземній валюті за одержані послуги
(Перша подія – отримання послуг від нерезидента)

№	Зміст операції, первинний документ	Кореспонденція рахунків				Сума
		типова		на ПП «ВІВ-ЦЕНТР»		
		Дт	Кт	Дт	Кт	
1	Отримано консалтингові послуги від нерезидента (Акт наданих послуг)	93	632	93	6321	1000 \$ 26400 грн
2	Нараховано податкові зобов'язання за ПДВ з імпорту послуг (складено та зареєстровано ПН у ЄРПН)	643/ ПДВ	641/ ПДВ	6431	6412	5 808,00
3	Відображено податковий кредит за послугами нерезидента на підставі ПН, зареєстрованою у ЄРПН	641/ ПДВ	644/ ПДВ	6412	6442	5 808,00
4	Відображено закриття розрахунків за ПДВ	644/ ПДВ	643/ ПДВ	6442	6431	5 808,00
5	Оплата нерезиденту (Платіжне доручення, виписка банку)	632	312	632	3121	1000 \$ 26700 грн
6	Відображено дохід від курсової різниці (Довідка-розрахунок)	632	714	632	714	X
7	Відображено витрати від курсових різниць (Довідка-розрахунок)	945	632	945	632	300,00

В залежності від виду діяльності курсові різниці від перерахунку монетарних статей відображаються :

- операційна діяльність: у складі інших операційних доходів (витрат);
- інвестиційна чи фінансова діяльність: у складі інших доходів (витрат).

Розрахунки з постачальниками відносяться до складу дебіторської заборгованості в умовах, коли підприємство працює з контрагентами за попередньою оплатою, але коли оплата здійснюється після відвантаження товарів, виконання робіт або надання послуг то розрахунки з постачальниками та підрядниками відносяться до зобов'язань підприємств. На відміну від національних стандартів бухгалтерського обліку, міжнародними стандартами бухгалтерського обліку (фінансової звітності) не передбачено окремого стандарту для обліку дебіторської заборгованості. Принципи обліку такої заборгованості можна знайти в різних стандартах. Зокрема, у МСБО 32 «Фінансові інструменти: подання» дебіторська заборгованість трактується як фінансовий актив, але конкретного визначення цього поняття міжнародні стандарти не дають [8]. Правильне визнання та оцінка поточної дебіторської заборгованості впливають на достовірність облікових даних, а також на ефективність їх відображення у фінансовій звітності [20].

Визнання дебіторської заборгованості у звітності як активу за МСФЗ є виконання двох критеріїв: імовірність отримання підприємством у майбутньому економічних вигід і достовірність визначення її суми. При первісному визнанні дебіторська заборгованість оцінюється за справедливою вартістю (за вартістю операції), включаючи витрати зі здійснення операції, які прямо пов'язані із придбанням або випуском фінансового активу або фінансового зобов'язання [21]. Після первинного визнання дебіторська заборгованість оцінюється за вартістю, що амортизується, із застосуванням методу ефективної ставки відсотка (табл. 2.5).

Таблиця 2.5

Кореспонденція рахунків з обліку розрахунків з постачальниками в іноземній валюті за одержані послуги
(Перша подія – перерахування авансу нерезиденту)

№	Зміст операції, первинний документ	Кореспонденція рахунків				
		типова		на ПП «ВІВ-ЦЕНТР»		
		Дт	Кт	Дт	Кт	
1	Перераховано попередню оплату за юридичні послуги (Платіжне доручення, виписка банку)	371	312	3712	3121	1000 \$ 26700 грн
2	Нараховано податкові зобов'язання за ПДВ з імпорту послуг (складено та зареєстровано ПН у ЄРПН)	643/ ПДВ	641/ ПДВ	6431	6412	5 808,00
3	Відображено податковий кредит за послугами нерезидента на підставі ПН, зареєстрованою у ЄРПН	641/ ПДВ	644/ ПДВ	6412	6442	5 808,00
4	Отримано консалтингові послуги від нерезидента (Акт наданих послуг)	903	632	903	6321	1000 \$ 26700 грн

Джерело: розроблено на основі [22] та авторська розробка.

ТОВ «Лан Україна» зареєстровано платником ПДВ у контролюючому органі. Тому при отриманні товарів, робіт чи послуг від постачальників чи підрядників має право на податковий кредит з ПДВ.

Податковий кредит – це сума, на яку платник ПДВ має право зменшити податкове зобов'язання звітного (податкового) періоду, яке може бути використане протягом 1095 календарних днів з дати отримання такого права. Датою віднесення сум ПДВ до складу податкового кредиту у загальному випадку вважається дата події, яка відбулася раніше (п. 198.2 ПКУ): або списання коштів із банківського рахунка платника податків на оплату товарів/послуг; або отримання платником податків товарів/послуг [41].

Залежно від виду операцій, які здійснює платник податків є особливості при визначення дати відображення податкового кредиту з ПДВ (табл. 2.6).

Таблиця 2.6

Дата нарахування податкового кредиту в окремих випадках

№	Вид операції	Особливості відображення податкового кредиту
1	Ввезення товару на митну територію України (далі – МТУ) у митному режимі імпорту	Дата сплати податкових зобов'язань при митному оформленні імпортованих товарів. Підстава – митна декларація, що підтверджує сплату податку та оформлена відповідно до вимог законодавства.
2	Придбання послуг у нерезидента з місцем їх постачання на МТУ	Дата складання платником ПДВ – отримувачем послуг податкової накладеної за умови її реєстрації в ЄРПН.
3	Отримання об'єкта у фінансову оренду (лізинг)	Дата фактичного отримання об'єкта лізингу в оренду орендарем.
4	Придбання товарів/послуг підзвітною особою	Дата подання звіту про використання коштів, виданих на відрядження або в підзвіт.

Джерело: авторська розробка.

Підставою для нарахування сум податку, що відносяться до податкового кредиту з ПДВ для покупця товарів/послуг є належно складена в електронному вигляді та зареєстрована постачальником (підрядником) в Єдиному реєстрі податкових накладних (далі – ЄРПН) податкова накладна [41].

При коригуванні податкових зобов'язань та виправленні помилок, допущених при складанні податкової накладної, не пов'язаних із зміною суми компенсації вартості послуг, постачальник (продавець) послуг складає розрахунок коригування кількісних і вартісних показників до податкової накладної (далі - розрахунок коригування). Порядок складання та реєстрації податкових накладних та розрахунку коригування регламентується Порядком № 1307. [64] Суми податкового кредиту за податковими накладними повинні відповідати відповідним даним фінансового обліку розрахунків за податком на додану вартість [41].

2.2. Узагальнення інформації про розрахунки з постачальниками

та підрядниками у ТОВ «Лан Україна».

Фінансова звітність є структурованим відображенням фінансового стану та фінансових результатів діяльності суб'єкта господарювання. Метою фінансової звітності є надання інформації про фінансовий стан, фінансові результати діяльності та грошові потоки суб'єкта господарювання, яка є корисною для широкого кола користувачів при прийнятті ними економічних рішень. Фінансова звітність також демонструє результати того, як управлінський персонал суб'єктів господарювання розпоряджається ввіреними йому ресурсами [54]. Для досягнення цієї мети фінансова звітність надає таку інформацію про суб'єкта господарювання:

- активи;
- зобов'язання;
- власний капітал;
- дохід та витрати, у тому числі прибутки та збитки;
- внески власників та розподіл між власниками, що діють згідно з їхніми повноваженнями як власників;
- грошові потоки [22].

Ця інформація, разом з іншою інформацією у примітках, допомагає користувачам фінансової звітності спрогнозувати майбутні грошові потоки суб'єкта господарювання і, зокрема, їхній час та певність.

Основи подання фінансової звітності загального призначення для забезпечення її зіставності з фінансовою звітністю суб'єкта господарювання за попередні періоди, а також з фінансовою звітністю інших суб'єктів господарювання визначає МСБО (IAS) 1 «Подання фінансової звітності». Він установлює загальні вимоги щодо подання фінансової звітності, настанови щодо її структури та мінімальні вимоги щодо її змісту.

Повний комплект фінансової звітності включає:

- звіт про фінансовий стан на кінець періоду;

- звіт про прибутки та збитки та інший сукупний дохід за період;
- звіт про зміни у власному капіталі за період;
- звіт про рух грошових коштів за період;
- примітки, що містять виклад суттєвих облікових політик та інші пояснення;
- порівняльну інформацію стосовно попереднього періоду;
- звіт про фінансовий стан на початок найбільш раннього порівняльного попереднього періоду, коли суб'єкт господарювання застосовує облікову політику ретроспективно або здійснює ретроспективний перерахунок статей своєї фінансової звітності, або коли він перекласифікує статті своєї фінансової звітності.

Вимоги до розкриття інформації про дебіторську та кредиторську заборгованість представлені в МСБО (IAS) 1 «Подання фінансової звітності», згідно з яким в балансі повинні розкриватися статті:

- зобов'язання з поточного податку (податок на прибуток) торговельна та інша дебіторська заборгованість;
- торговельна та інша кредиторська заборгованість;
- оціночні зобов'язання;
- фінансові зобов'язання (наприклад, по лізингу) [5].

Необхідним є розподіл заборгованості за термінами її погашення на довгострокову і короткострокову.

Кредиторська заборгованість постачальникам і підрядникам, а також дебіторська заборгованість останніх за авансами виданими знаходять відображення у Балансі досліджуваного підприємства (табл. 2.3).

Таблиця 2.3

Відображення у балансі кредиторської заборгованості постачальникам та підрядникам та дебіторської заборгованості за авансами виданими

Форма фінансової звітності	Розділ балансу	Рядок у звітності
«Баланс» за формою № 1-м	Актив II. Оборотні активи	Р.1125. Дебіторська заборгованість за розрахунками: Р.1130. За виданими авансами
	Пасив III. Поточні зобов'язання	Поточна кредиторська заборгованість: Р. 1615. за товари, роботи, послуги

Джерело: розроблено на основі [44].

У коментарях до фінансової звітності за вимогами МСФЗ (IAS) 1, 12, 17, 24, 32, 36, 37 наводяться:

- суми по основних групах заборгованості – торгова, інша, аванси видані (отримані), переплата (заборгованість) по податках, заборгованість пов'язаних осіб, заборгованість пов'язаним особам і т. д. в залежності від суттєвості сум;
- сума резерву під знецінення дебіторської заборгованості;
- опис кредитних і фінансових ризиків;
- суми до погашення довгострокової заборгованості за термінами погашення (від року до двох років, від двох до п'яти років, більше п'яти років);
- ефективні процентні ставки дисконтування довгострокової заборгованості [5].

Відповідно до МСБО для МСП Зобов'язання у звіті про фінансовий стан має визнаватися підприємством тоді, коли:

- а) наприкінці звітного періоду підприємство має зобов'язання в результаті минулої події,

б) ймовірно, що підприємство буде зобов'язане передати в оплату ресурси, які втілюють економічні вигоди;

в) суму оплати можна достовірно оцінити.

Умовне зобов'язання є потенційним, але невизначеним зобов'язанням або поточним зобов'язанням, яке не визнається, оскільки не відповідає одній чи обом з умов б) та в). Визнавати умовне зобов'язання в якості зобов'язання підприємство не може, за винятком умовних зобов'язань об'єкта придбання у випадку об'єднання бізнесу.

Згідно з МСБО 37 забезпечення відображається в балансі в складі короткострокових або довгострокових зобов'язань. У бухгалтерській практиці нашої держави взагалі не передбачено поділ забезпечень за часом їх залучення, хоча термін виконання цих зобов'язань різний.

У фінансовій звітності суб'єкт господарювання повинен розкривати таку інформацію про забезпечення (п. 84, 85 МСБО (IAS) 37):

- балансову вартість на початок і кінець періоду; - додаткові забезпечення, здійснені протягом періоду, включаючи збільшення існуючих забезпечень; - використані протягом періоду суми (тобто витрачені та списані за рахунок забезпечення); - невикористані та сторновані протягом періоду суми; - збільшення протягом періоду дисконтованої суми, яка виникає із плином часу, і вплив будь-якої зміни ставки дисконту;
- стислий опис сутності зобов'язання і визначення очікуваного часу будь-якого відповідного вибуття економічних вигід;
- відомості про невизначеність щодо суми або часу такого вибуття. Там, де необхідно надати відповідну інформацію, суб'єкт господарювання має розкривати основні припущення щодо майбутніх подій;
- суму будь-якої очікуваної компенсації із зазначенням суми будь-якого активу, визнаного для цієї очікуваної компенсації.[33]

Разом із фінансовою звітністю, підприємства складають звіт про управління, з описом і поясненням основних характеристик фінансових результатів діяльності та фінансового стану суб'єкта господарювання, а також основних невизначеностей, які пов'язані з ним [22]. Такий звіт може містити огляд:

- основних чинників і впливів, які визначають фінансові результати діяльності, у тому числі змін у середовищі, у якому діє суб'єкт господарювання, реакції суб'єкта господарювання на ці зміни та їхній вплив, опис політики суб'єкта господарювання щодо інвестицій для збереження та покращання фінансових результатів діяльності, включаючи політику щодо дивідендів;
- джерел фінансування суб'єкта господарювання та запланованого співвідношення його зобов'язань до власного капіталу;
- ресурсів суб'єкта господарювання, не визнаних у звіті про фінансовий стан відповідно до МСФЗ [54].

Окрім зазначеного, суб'єкти господарювання можуть розкривати у примітках до фінансової звітності іншу, визначену самостійно, інформацію, що додатково уточнюватиме положення облікової політики, ризики щодо розрахунків з постачальниками, тощо.

Висновки за розділом 2

Організація обліку розрахунків із постачальниками та підрядниками у ТОВ «Лан Україна».

- вибір форми розрахунків, які найбільш відповідають укладеним договорам даного підприємства з постачальниками або підрядниками;
- розробку довідників відвантажувальних, розрахункових, адресних та інших реквізитів постачальників та підрядників;

- устанавлення порядку документування розрахункових операцій та оперативного контролю за станом розрахунків;
- вибір методики та техніки ведення синтетичного та аналітичного обліку заборгованості, що виникає в результаті операцій із постачальниками та підрядниками.

Методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про зобов'язання і розкриття їх у фінансовій звітності підприємства визначаються МСБО 1 «Подання фінансових звітів», МСБО 32 «Фінансові інструменти: розкриття та подання» [40], МСБО 37 «Забезпечення, непередбачені зобов'язання та непередбачені активи» та МСБО 21 «Вплив змін валютних курсів».

Заборгованість виникає на підставі первинних документів, на підставі яких операції відображаються в обліку на рахунку 63 «Розрахунки з постачальниками й підрядниками», або як дебіторська заборгованість за виданими авансами, яка обліковується на субрахунку 371 «Розрахунки за виданими авансами».

Розкриття інформації про розрахунки із постачальниками та підрядниками регулюється МСБО (IAS) 1 «Подання фінансової звітності», відповідно до якого у звіті про фінансовий стан розкриваються статті:

- зобов'язання з поточного податку (податок на прибуток) торговельна та інша дебіторська заборгованість;
  - торговельна та інша кредиторська заборгованості;
  - оціночні зобов'язання;
- фінансові зобов'язання (наприклад, по лізингу) [54].

Облік розрахунків з постачальниками є важливим елементом у системі бухгалтерського обліку на підприємстві, що потребує глибинного підходу до розробки положень облікової політики, що значно впливає на інформаційне забезпечення користувачів такої інформації.

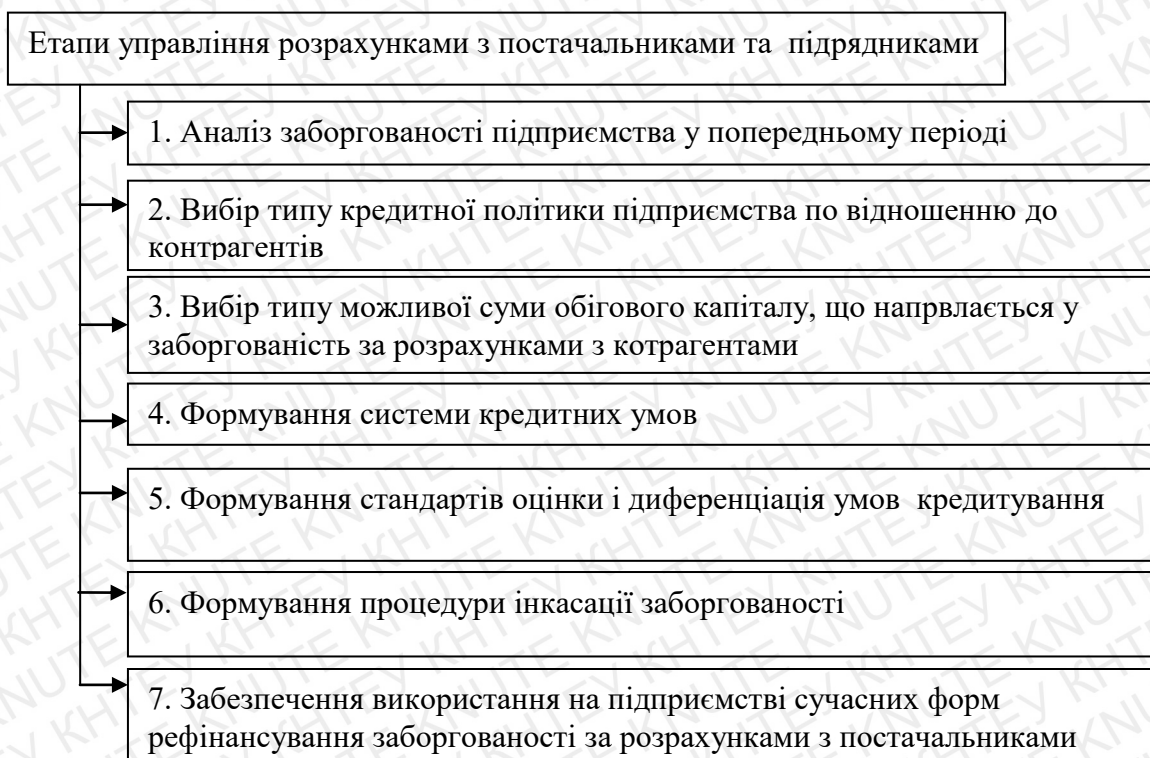
РОЗДІЛ 3

УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ ІЗ ПОСТАЧАЛЬНИКАМИ ТА ПІДРЯДНИКАМИ НА ТОВ «Лан Україна»

3.1. Напрями удосконалення обліку розрахунків із постачальниками та підрядниками за міжнародними стандартами

Для покращення аналітичної роботи у ТОВ «Лан Україна» необхідно впровадити управлінський облік, як засіб стратегічного управління розрахунками з постачальниками та підрядниками.

Управління розрахунками з постачальниками та підрядниками у ТОВ «Лан Україна», що визначається як кредитна політика підприємства по відношенню до постачальників та підрядників, здійснюється за такими основними етапами (рис. 3.1).

Рис. 3.1. Основні етапи управління розрахунками з постачальниками та підрядниками на ТОВ «Лан Україна»

Управління розрахунками з постачальниками та підрядниками є однією із найактуальніших ланок діяльності керівництва підприємства ТОВ «Лан Україна», котра потребує щоденного контролю за її станом і прийняття ефективних рішень.

Ефективність управлінських рішень, що стосуються управління заборгованістю в ТОВ «Лан Україна», має забезпечити баланс між: прибутком підприємства та його ліквідністю; кредитною політикою підприємства та інкасацією заборгованості. Збільшення величини оборотного капіталу підприємства ТОВ «Лан Україна», зокрема і розрахунками з постачальниками та підрядниками спричиняє й зростання показників його поточної і абсолютної ліквідності. Це свідчить про високу ліквідність і платоспроможність підприємства, тобто здатність розраховатися із поточними зобов'язаннями.

Ефективне управління заборгованістю з розрахунків з контрагентами в ТОВ «Лан Україна» повинно ґрунтуватися на розробленій кредитній політиці підприємства. Кредитну політику слід розглядати як стандартний набір процедур для того, щоб прийняти рішення, які з клієнти повинні отримати кредит і на яких умовах, забезпечити дотримання умов кредиту та визначення умов надання знижки.

У сучасній теорії підприємства виділяють такі основні типи кредитної політики:

- консервативна кредитна політика;
- помірна кредитна політика;
- агресивна кредитна політика.

Консервативна кредитна політика проявляється у негативному відношенні до надання відстрочки платежу. Підприємство, у випадку обрання консервативної кредитної політики, наполягає на повній попередній оплаті товарів.

Помірна кредитна політика характеризується прихильністю

постачальника до повної попередньої оплати товарів, але при веденні переговорів із основними контрагентами із позитивною діловою репутацією розглядається можливість знижок за умовами оплати. Тобто підприємство допускає затримки платежів у тих випадках, коли ризики затримання оплати і повної несплати товарів є мінімальними. Доцільність проведення цього типу кредитної політики підприємства може бути викликана наступними факторами:

1. Підприємство добре відоме на ринку та працює із обмеженою кількістю контрагентів.
2. Кількість товарів та репутація підприємства досить висока, що гарантує збереження існуючих ринків збуту товарів.
3. Підприємство має обмежені фінансові ресурси та не може собі дозволити інвестувати великі кошти у розвиток виробництва та збільшення збуту товарів.

Агресивна економічна політика являється одним із ефективних засобів для отримання нових ринків збуту товарів шляхом надання більш сприятливих (для покупця) умов оплати товарів, що дозволяє розраховувати на переділ ринку на користь цього підприємства. Проведення агресивної кредитної політики може бути доцільним у наступних випадках:

- вихід товарів на іноземні ринки товарів;
- збільшення частки підприємства на внутрішньому ринку;
- вихід на ринок із новими товарами [5].

Актуальним є використання моделі регулювання кредитної політики підприємства ТОВ «Лан Україна» у таких випадках, коли сформовано коло клієнтів, яким можна довіряти, коли попит на товари підприємства зростає та надання комерційного кредиту покупцям може призвести до збільшення обсягу продажів [6].

Для побудови системи управління заборгованістю в ТОВ «Лан Україна» із урахуванням вказаних факторів слід розраховувати основні

фактори, що впливають на прибутки та збитки у випадку збільшення термінів оплати товарів:

– збільшення виручки від реалізації товарів, пов'язане із більш м'якими умовами її оплати. При наявності істотної ваги прибутку в ціні товару збільшення виручки пов'язане із отриманням додаткового обсягу прибутку;

– дія операційного важеля у випадку скорочення частки постійних витрат в цілому по підприємству. Вона являється ефективним, якщо супроводжується збільшенням обсягу придбання товарів при збереженні певного рівня витрат. Це означає, що підприємство має можливість збільшити обсяги придбання товарів при збереженні існуючих можливостей. Звідси дія операційного важеля буде виражатися суттєвим збільшенням прибутку при зміні кредитної політики підприємства в сторону збільшення відстрочки платежу;

– дія ефекту фінансового важеля у випадку залучення позикових коштів на реалізацію проекту при суттєвому перевищенні економічної рентабельності підприємства над відсотковими ставками за кредитними ресурсами. При наявності виходу на міжнародні ринки позикового капіталу із низькою відсотковою ставкою різниця між економічною рентабельністю підприємства та відсотком по залученим ресурсам буде максимальна, а, відповідно, і додатковий прибуток, що викликаний зміною кредитної політики, буде суттєвим. Тобто коли підприємство ТОВ «Лан Україна» має можливість залучати позикові кошти за низькою ставкою, одним із можливих напрямів інвестування цих коштів є зміна кредитної політики підприємства;

– додатковий прибуток, пов'язаний із процентом за комерційним кредитом (цей ресурс підвищення прибутку являється другорядним, так як при досить сильній дії операційного та фінансового важелів можливо отримання прибутку при нульовому значенні відсотків за комерційним кредитом). Але у світовій практиці відсотки за комерційним кредитом являються значними і часто перевищують відсоток за комерційним кредитом.

Це пов'язано із суттєвими ризиками, так як у випадку коли контрагент згоден на відсоток, що перевищує банківський, ризики, пов'язані із наданням кредиту, є неприйнятними для банківських установ, а, отже, потенційний дебітор не є благонадійним [5].

Факторами, що викликають додаткові витрати, є поточні витрати, пов'язані із організацією кредитування покупців та інкасацією боргу. Підприємство «Лан Україна» немає у своїй організаційній структурі підрозділ, що відповідальний за організацію своєчасного комерційного кредитування та своєчасну інкасацію боргу. Недостатня увага до організації процесу кредитування може потягнути за собою негативні наслідки для фінансової стійкості підприємства. Основними витратами, пов'язаними із кредитним відділом підприємства, являється заробітна плата співробітників, витрати на отримання інформації про контрагентів, їх фінансової стійкості та платоспроможності.

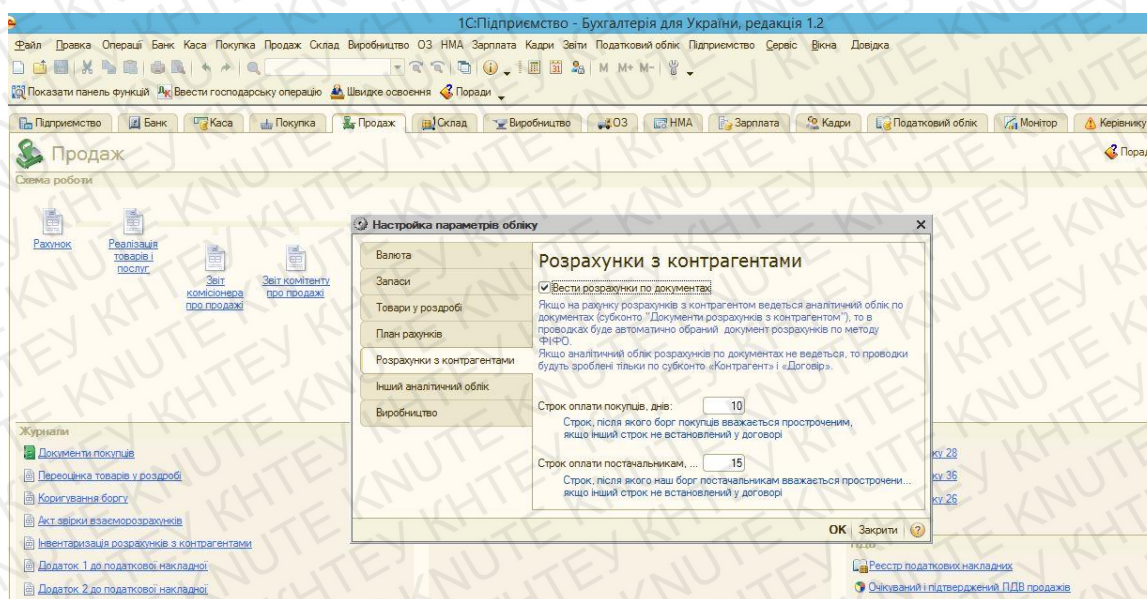
3.2. Удосконалення обліку розрахунків із постачальниками та підрядниками на ТОВ «Лан Україна»

Організація обліку на підприємстві сьогодні неможлива без застосування інформаційних технологій і ефективного їх використання. Це не лише спрощує роботу бухгалтера, а й дозволяє здійснювати найкоректніші облікові операції. Ринок сучасних комп'ютерних технологій та інформаційних систем має у своєму розпорядженні широкий вибір програмних продуктів різного ступеня і рівня автоматизації у сфері управління бізнесовою діяльністю.

На підприємстві ТОВ «Лан Україна» здійснюється на застарілій версії програми «1С: Підприємство 7.7». Для удосконалення пропонується придбати типову конфігурацію «Бухгалтерія для України» бухгалтерської

системи "BAS Бухгалтерія". "BAS Бухгалтерія" є готовим інструментом для вирішення всіх завдань, що стоять перед бухгалтерською службою підприємства, якщо бухгалтерська служба повністю відповідає за облік на підприємстві, включаючи, наприклад, випуску первинних документів, облік продажів тощо. Це прикладне рішення також можна використовувати виключно для ведення бухгалтерського та податкового обліку, а завдання автоматизації інших служб, наприклад, відділу продажів, вирішувати спеціалізованими конфігураціями або іншими системами [24].

Для ведення обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками у даній програмі в довіднику «План рахунків бухгалтерського обліку» передбачений субрахунок рахунок 371 «Розрахунки за виданими авансами» який має субрахунки другого порядку, та субрахунок 631 «Розрахунки з вітчизняними постачальниками», який має субрахунки другого порядку. За субрахунками рахунка 371 та за субрахунками 631 встановлені субконто першого рівня «Контрагенти» і другого рівня – «Договори». Щоб встановити субконто третього рівня «Документи розрахунків з контрагентами», необхідно налагодити параметри обліку з розрахунків з контрагентами, тобто увімкнути опцію «Вести розрахунки за документами» (рис. 3.2).

Рис. 3.1. Налагодження параметрів обліку з розрахунків з контрагентами Джерело:розроблено на основі [12]

Для забезпечення досліджуваної ділянки обліку нормативно-довідковою інформацією про клієнтів, покупців та замовників, зокрема, призначений довідник «Контрагенти». Контрагенти можуть бути згруповані за групами класифікатора довідника, наприклад, «Постачальники», «Покупці», «Засновники», «Банки» тощо. Довідник контрагентів має необмежену кількість рівнів вкладення. В довідник вноситься детальна інформація про контрагента, зокрема, загальні дані – юридична чи фізична особа (статус контрагента), чи є він нерезидентом, приналежність контрагента до групи; рахунки і договори; рахунки контрагента в банку; адреси і телефони; ПІБ контактних осіб; схеми оподаткування.

Жирним шрифтом відзначаються основний договір і розрахунковий рахунок, які можна змінити відповідними кнопками командних панелей «Встановити основним». На закладці «Схеми оподаткування» необхідно вибрати схему оподаткування з однойменного довідника, наприклад: «Єдиний податок», «Податок на прибуток», «Єдиний податок і ПДВ», «Податок на прибуток і ПДВ», «Неплатник». Довідник «Договори» призначений для зберігання договорів взаєморозрахунків, укладених з контрагентами. Даний довідник підпорядкований довіднику «Контрагенти».

Для кожного договору бухгалтер задає вид договору: з постачальником, з покупцем і т.п. Взаєморозрахунки з контрагентами на підприємстві ведуться за договором в цілому, тож при закритті такого договору програма сама знаходить потрібні розрахункові документи. За кожним договором вказується валюта, в якій укладено договір, тип цін покупки (продажу) вказується для підстановки за замовчуванням в документи, схема податкового обліку - визначає момент нарахування податкового кредиту з ПДВ. Можна вибрати одну із зумовлених схем податкового обліку, що описують основні операції поставки, або додати нову схему податкового обліку.

Для забезпечення документального оформлення розрахунків в типовій конфігурації призначені документи з декількох груп, зокрема, «Банк», «Каса» і «Покупка». Для документування оплати постачальникам та підрядникам призначені документи «Платіжне доручення вихідне», «Виписка банку», «Видатковий касовий ордер». Для документування надходження товарів, робіт і послуг у типовій конфігурації є можливість ввести наступні первинні документи: «Рахунок на оплату постачальника», «Надходження товарів і послуг», «Акт про надані виробничі послуги», «Повернення товарів постачальнику», «Коригування боргу», «Акт звірки взаєморозрахунків», «Інвентаризація розрахунків з контрагентами», «Податкова накладна». Дані документи відображаються в реєстрі «Документи постачальників».

Типовою конфігурацією програми передбачене формування наступних вихідних форм реєстрів обліку: «Оборотно-сальдова відомість», «Шахматна відомість», «Оборотно-сальдова відомість за рахунком», «Обороти рахунку», «Аналіз рахунку», «Карточка рахунку», «Аналіз субконто», «Обороти між субконто», «Зведені проводки», «Карточка субконто», «Головна книга», «Звіт за проводками». Дана конфігурація забезпечує формування регламентованих звітів підприємства, зокрема фінансової, податкової, статистичної та внутрішньої звітності.

Проаналізувавши методика розрахунків з контрагентами можна визначити обов'язки бухгалтера з обліку операцій розрахунків з постачальниками та підрядниками. При розподілі обов'язків на підприємстві необхідно керуватися наступними правилами:

- розділяти права обліку цінностей та матеріальної відповідальності за них;
- розділяти права здійснення операцій та дозволу на їх проведення;
- розділяти права обліку руху цінностей та розрахунків з контрагентами за них;

- розділяти права обліку операцій та дозволу на їх проведення.

Відповідно до технології обробки інформації за обраною ділянкою обліку та з дотриманням правил розподілу обов'язків між посадовими особами були визначені обов'язки бухгалтера з обліку розрахунків з постачальниками за умови використання бухгалтерської програми «1С: Підприємство 8.2», що подано в таблиці 3.1.

Таблиця 3.1

Обов'язки бухгалтера за ділянкою обліку «Розрахунки з постачальниками та підрядниками»

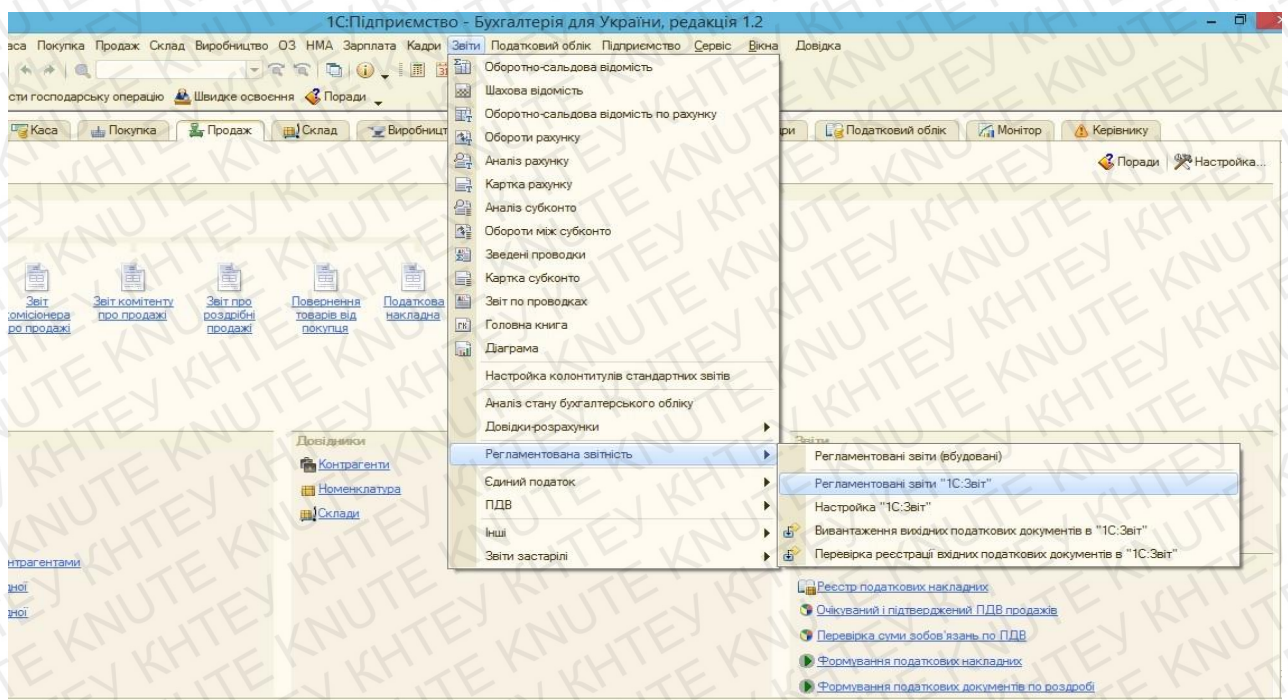
Етапи облікового процесу	Первинний	Поточний	Підсумковий
Топологічні ділянки обліку			
Розрахунки з постачальниками	Ведення довідників «Контрагенти» і «Договори». Введення в інформаційну базу первинних документів: Рахунок; Коригування боргу, Акт звірки взаєморозрахунків, Інвентаризація розрахунків з контрагентами.	Проведення документів: Рахунок; Коригування боргу, Акти звірки взаєморозрахунків, Інвентаризація розрахунків з контрагентами. Контроль з постачальниками та підрядниками за поставлені товари, надані послуги і виконані роботи за документами: Надходження товарів і послуг, Акт про надання виробничих послуг; Повернення товарів постачальнику, Виписка банку, Видатковий касовий ордер.	Перевірка сальдо і оборотів за рахунками: 371, субрахунками 631.

Джерело: сформовано автором за даними джерел [18]

Правильний розподіл обов'язків між працівниками бухгалтерії ускладнить проведення операцій, які призведуть до крадіжки цінностей та грошей, буде сприяти більш об'єктивному відображенню в системі обліку інформації про розрахунки з покупцями за даними непідроблених документів, що у сукупності підвищить довіру до системи внутрішнього контролю підприємства. До того ж, вкрай низькою є ймовірність припущення

арифметичних помилок, а також помилок, пов'язаних з неправильним перенесенням даних з облікових реєстрів до звітності.

Достатньо низькою є ймовірність припущення арифметичних помилок, а також помилок, пов'язаних з неправильним перенесенням даних з облікових реєстрів до звітності. Звітність підприємств можна вести за допомогою механізму «1С: Звіт» на платформі програми «1С: Підприємство 8.2» (рис. 3.2).

Рис. 3.3 Звітність, щодо розрахунків з постачальниками та підрядниками у програмі «1С:Звіт»

Використання даного механізму надає підприємству більш широкі можливості щодо формування регламентованих звітів, перевірки їх на правильність заповнення та передачі сформованої електронної звітності в державні контролюючі органи.

Також для спрощення дій при здійсненні платежів та розрахункових операцій, користується у своїй діяльності системою «Клієнт-Банк». Дана програма дає можливість не лише вчасно проводити платежі, а й деколи

заощаджувати, адже користування програмою дозволяє підприємству керувати своїм рахунком з комп'ютера, встановленого в офісі підприємства.

Окрім основної функції «Клієнт-Банку», тобто надання можливості підприємству проводити платежі зі свого поточного рахунка в банку, не відвідуючи його, також дана програма дає можливості підприємству: здійснювати моніторинг коштів на поточному рахунку; отримувати виписки з поточного рахунка; вести довідник своїх контрагентів за платежами та довідник призначення платежу.

Висновки за розділом 3

Удосконалення обліку операцій розрахунків з постачальниками та підрядниками відповідно до міжнародних стандартів дало можливість:

Обґрунтувати напрями і заходи удосконалення обліку операцій розрахунків з постачальниками та підрядниками на підприємстві, через доопрацювання Наказу про облікову політику ТОВ «Лан Україна», де необхідно включити положення, які безпосередньо стосуються обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками, в контексті із міжнародними стандартами; рекомендовано запровадити систему управлінського обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками; та зроблені основні порівняння щодо запровадження міжнародних стандартів обліку по досліджуваній темі

Узагальнені складові удосконалення обліку операцій розрахунків з постачальниками та підрядниками на підприємстві за умов застосування інформаційних систем і технологій, через придбання більш сучасного програмного забезпечення, знайомої для бухгалтерів, програми «1С: Підприємство 8.2»

ВИСНОВКИ

Дослідивши облік розрахунків з постачальниками та підрядниками відповідно до міжнародних стандартів можна зробити наступні висновки.

1. Встановлено економічну сутність та значення операцій розрахунків з постачальниками та підрядниками. Відтак, можна стверджувати, що розрахунки з постачальниками та підрядниками, здійснюються в більшості на основі укладених договорів, якими регламентується порядок здійснення зобов'язань кожним з учасників, а також відповідно і порядок, форма, умови здійснення розрахунків між ними. Також можна підтримати таке визначення: «Постачальник – це юридична або фізична особа, яка забезпечує підприємство матеріальними ресурсами, які дозволяють проводити економічну діяльність. Підрядник – це юридична особа, яка укладає контракт, виконує передбачені контрактом роботи і передає їх замовникові.

2. Проаналізувавши концептуальні засади обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками відповідно до вітчизняних та міжнародних стандартів можна відмітити, що в процесі господарської діяльності підприємства зобов'язання підприємства за розрахунками з постачальниками та підрядниками – це короткострокові зобов'язання, що виникають при постачанні продукції, товарі чи наданні послуг. Відтак, можна стверджувати, що при відображенні кредиторської заборгованості відповідно до вимог НП(С)БО та МСФЗ існують як спільні риси, так і відмінності.

3. Досліджено, що організація і методика обліку операцій розрахунків з постачальниками та підрядниками на підприємстві в цілому відповідає правовим вимогам (щодо договорів та контрактів, які заключенні для формалізації намірів про співпрацю із контрагентами і є юридичною основою виникнення зобов'язань, хоча є випадки їх порушень) та забезпечує

своєчасну і достовірну їх інформацію через первинні документи, що складаються на типових бланках, своєчасно, заповнюються відповідно встановленим вимогам з дотриманням затвердженого графіка документообігу.

4. З'ясована методика фінансового обліку надходження товарів та розрахунків постачальниками та підрядниками, в цілому відповідає методичним рекомендаціям. В практиці ТОВ «Лан Україна» є характерним те, що свої зобов'язання перед постачальником виконує через впровадження різних допоміжних засобів розрахунків.

5. Охарактеризовано управлінський облік надходження товарів та розрахунків з постачальниками, а саме використання в практиці діяльності торговельного підприємства регламенту функціонування центрів відповідальності підприємства, що надає можливість налагодити систему ефективної діяльності, моніторингу та якості реалізації завдань, що перед ними поставлені.

6. Обґрунтовано напрями і заходи удосконалення обліку операцій розрахунків з постачальниками та підрядниками на підприємстві, через доопрацювання Наказу про облікову політику ТОВ «Лан Україна», де необхідно включити положення, які безпосередньо стосуються обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками, в контексті із міжнародними стандартами; рекомендовано запровадити систему управлінського обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками; та зроблені основні порівняння щодо запровадження міжнародних стандартів обліку по досліджуваній темі

7. Узагальнено складові удосконалення обліку операцій розрахунків з постачальниками та підрядниками на підприємстві за умов застосування інформаційних систем і технологій, через придбання більш сучасного програмного забезпечення, знайомої для бухгалтерів, програми «1С: Підприємство 8.2»

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бабенко Л. В. Прикладні аспекти обліку та внутрішнього контролю розрахунків із постачальниками і підрядниками / Л. В. Бабенко, В. В. Фесенко, К. Ю. Цьома // Східна Європа: економіка, бізнес та управління. – 2016. – № 4 (04). – с. 419 – 424
2. Безкоровайна Л. В. Особливості бухгалтерського обліку дебіторської і кредиторської заборгованості у вітчизняній та зарубіжній практиці / Л. В. Безкоровайна // Ефективна економіка. – 2016. URL: <http://www.m.nauka.com.ua/?op=1&j=efektyvnaekonomika&s=eng&z=5310>
3. Беляєва Л. А. Правові аспекти розрахунків з іноземними постачальниками в сучасних умовах / Л. А. Беляєва, К. В. Назаренко // Економіка і суспільство. – 2017. URL: http://www.economyandsociety.in.ua/journal/12_ukr/111.pdf
4. Бондар О.В. Напрями удосконалення обліку зобов'язань в умовах глобалізації економіки / О.В. Бондар // Облік, аналіз, аудит і оподаткування в умовах глобалізації економіки : тези доповідей I Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (м. Ужгород, 21 квітня 2017 р.). – Ужгород: Видавництво УжНУ «Говерла», 2017. – с.21-23
5. Владика О. Є. Шляхи вдосконалення обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками / О. Є. Владика // Молодий вчений. - 2016. - № 12.1. - С. 677-681. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2016_12
6. Волкова Н.А. Теоретико-методичні засади дослідження бізнес-процесів у підприємстві: монографія / Н.А. Волкова, Р.М. Волчек, О.М. Коверда А. В. та ін. Одеса: ППЦ «Белка», 2019. С. 169. URL: <http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/handle/123456789/9407>
7. Гарбук О. С. Документація підприємства / Олена Сергіївна Гарбук. // Науковий журнал вісник. Офіційно про податки. – 2018. – №7. – С. 4
8. Гевлич Л.Л. Особливості підходів до визначення сутності поняття

- «поточні зобов'язання» та їх класифікації. / Л.Л. Гевлич, Л.І. Катранжи // *Фінанси, облік, банки.* – 2017. - №1 (22). – с. 70-78
9. Гончарук С. М. Гармонізація обліку зобов'язань на підприємствах в Україні в контексті переходу на міжнародні стандарти / С. М. Гончарук, Н. В. Войтович // *Молодий вчений.* - 2017. - № 12. - с. 596-600. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2017_12_139
10. Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/436-15>
11. Гуцаленко Л. В., Марчук У. О. Реалізація контрольної функції обліку в управлінні поточними зобов'язаннями підприємств / Л. В. Гуцаленко // *Вісник аграрної науки Причорномор'я.* - 2015. - Вип. 2(1.1). - с. 43-48. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vanp_2015_2
12. Демченко Я. М. Шляхи вдосконалення обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками / Я. М. Демченко, В. М. Прохорова // *Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу.* 2014. – № 1 (28). – с. 96 - 108
13. Державна служба статистики. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2019/fin/sbp/sbp_u/sbp_119_u.htm
14. Дубик В. Я. Сучасна система оподаткування зовнішньоекономічної діяльності в Україні / В. Я. Дубик, М. В. Боднар // *Young Scientist.* – 2018. URL: [molv_2018_11\(2\)_145.pdf](http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2018_11(2)_145.pdf)
15. Дублей В.В., Гуменюк М.М. Необхідність управління дебіторською та кредиторською заборгованостями в сучасних умовах. *Науковий огляд* № 11 (32), 2016. с. 1–9
16. Дутова Н. В. Особливості бухгалтерського та податкового обліку факторингових операцій у постачальників / Н. В. Дутова, М. Д. Михайлова // *Економіка і організація управління.* - 2017. - Вип. 1. - с. 86-94. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/eiou_2017_1_11
17. Інструкція про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті:

- Наказ Міністерства фінансів України від 21.01.2004 № 22. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99>
18. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій: Наказ Міністерства фінансів України від 30.11.1999 № 291. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99>
  19. Кирилов О. О. Методика бухгалтерського обліку і фінансової звітності зобов'язань підприємства / О. О. Кирилов // Молодий вчений. - 2019. - № 1(2). - с. 465-468. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2019_1\(2\)_51](http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2019_1(2)_51)
  20. Киян А. В. Облік і контроль розрахунків з постачальниками та підрядниками / А. В. Киян, О. Ф. Ярмолюк // Молодий вчений. – 2015. – № 9(1). – с. 77-80
  21. Ковова І.С. Актуальні аспекти розкриття в звітності інформації щодо розрахунків з постачальниками в умовах євроінтеграції / І.С. Ковова // Бухгалтерський облік і аудит: науково-практичний журнал. - 2016/2. - № 7/8.с. 36-40
  22. Ковова І.С. Актуальні аспекти розкриття в звітності інформації щодо розрахунків з постачальниками в умовах євроінтеграції / І.С. Ковова // Бухгалтерський облік і аудит: науково-практичний журнал. - 2016/2. - № 7/8.с. 36-40
  23. Ковова І.С. Теоретичні підходи до трактування категорії зобов'язання і кредиторської заборгованості / І.С. Ковова, Л.І. Зелена // Збірник матеріалів міжнародної наукової інтернет-конференції «Сучасні тенденції обліку, оподаткування, аналізу і аудиту» 17.11.2017 р. ДВНЗ КНЕУ імені В.Гетьмана, с. 19-20
  24. Козак І. А. Удосконалення документаційного забезпечення управління підприємством на основі використання інформаційних технологій / І. А. Козак, Л. А. Ковальська. – 2020. URL: jvestnik-sss.donnu.edu.ua
  25. Колісник О. П. Теоретичні та практичні аспекти обліку і аналізу

- дебіторської заборгованості у сфері інформації та телекомунікацій / О. П. Колісник, І. О. Замота // Електронне наукове фахове видання з економічних наук «Modern Economics». – 2019. URL: <https://modecon.mnau.edu.ua/issue/15-2019/kolisnyk.pdf>
26. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
27. Концептуальна основа фінансової звітності. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/929_009
28. Кусик Н. Л. Управління кредиторською заборгованістю підприємства: обліково-аналітичний аспект / Н. Л. Кусик, М. С. Шатковська // Ринкова економіка: сучасна теорія і практика управління. – 2019. URL: [file:///C:/Users/Admin/Downloads/177077-392127-2-PB%20\(3\).pdf](file:///C:/Users/Admin/Downloads/177077-392127-2-PB%20(3).pdf)
29. Лазарчук К. С. Визначення і класифікація дебіторської заборгованості у підприємств за П(С)БО та МСФЗ / К. С. Лазарчук, С. Я. Зубілевич // Актуальні проблеми обліково-аналітичного забезпечення суб'єктів господарювання в умовах сталого розвитку. – 2019. URL: https://dspace.udpu.edu.ua/bitstream/123456789/11111/1/Tend_rozv_VO.pdf
30. Майборода О.Є. Характеристика сутності та поняття дебіторської і кредиторської заборгованості. / О.Є. Майборода, І.П. Косарева, І.О.Корабейнікова // Економіка і суспільство. – 2018. – №15. – с. 396-402
31. Матеріали XIII Міжнародної науково-практичної конференції «Аспекти стабільного розвитку економіки в умовах ринкових відносин», 30-31 травня 2019 р. – Умань: Видавець «Сочінський», 2019
32. Матюха В.І., Мисака Г.В. Актуальні проблеми обліку розрахунків підприємства з постачальниками та підрядниками // Молодий вчений. 2018. №1(2). с. 930-932
33. Митний кодекс України від 13.03.2012 №4495-VI. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>
34. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 1 «Подання фінансової

- звітності», затверджений IASB від 01.09.2009. URL: https://mof.gov.ua/storage/files/IAS-01_ukr_2016.pdf
35. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 21 «Вплив зміни валютних курсів» затверджений IASB від 25.07.1978. URL: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/929_022
36. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 32 «Подання фінансової звітності», затверджений IASB від 30.06.2017. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_029
37. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 37 «Забезпечення, умовні зобов'язання та умовні активи», затверджений IASB від 01.01.2012. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0085-00>
38. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 9 «Фінансові інструменти», затверджений IASB від 01.01.2012. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_016
39. Міжнародний стандарт фінансової звітності для малих та середніх підприємств, затверджений IASB від 01.01.2012. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_063
40. Національне Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: Наказ Міністерства фінансів України від 07.02.2013 № 73. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>
41. Національне Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 25 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: Наказ Міністерства фінансів України від 07.02.2013 № 73. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>
42. Панченко О. М. Формування облікової політики підприємства щодо кредиторської заборгованості за товари, роботи, послуги / О. М. Панченко, К. Р. Савченко // Сталій розвиток економіки. - 2015. - № 4. - С. 163-169. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/sre_2015_4_25
43. Побережець О. В. Удосконалення обліку розрахунків з постачальниками і підрядниками / О. В. Побережець, В. І. Кравченко // Вісник Одеського

- національного університету. Серія: Економіка. - 2017. - Т. 22, Вип. 4. - с. 138-141. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vonu_econ_2017_22_4_31
44. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
45. Національне Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні: Постановою правління НБУ від 29.12.2017р. №148. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v0148500-17>
46. Національне Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 10 «Дебіторська заборгованість»: Наказ Міністерства фінансів України від 08.10.1999 № 237. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0751-99>
47. Національне Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 11 «Зобов'язання»: Наказ Міністерства фінансів України від 31.01.2000 № 20. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0085-00>
48. Національне Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 «Дохід»: Наказ Міністерства фінансів України від 08.10.1999 №290. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0860-99>
49. Національне Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати»: Наказ Міністерства фінансів України від 31.12.1999 №318. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00>
50. Національне Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 21 «Вплив змін валютних курсів»: Наказ Міністерства фінансів України від 10.09.2000 № 193. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0515-00>
51. Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку: Наказ Міністерства фінансів України від 24.05.1995 № 88. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0168-95>
52. Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань: Наказ Міністерства фінансів України від 02.09.2014 № 879. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1365-14>
53. Правдюк Н. Л. Необхідність оцінки якості фінансової звітності/ Н. Л.

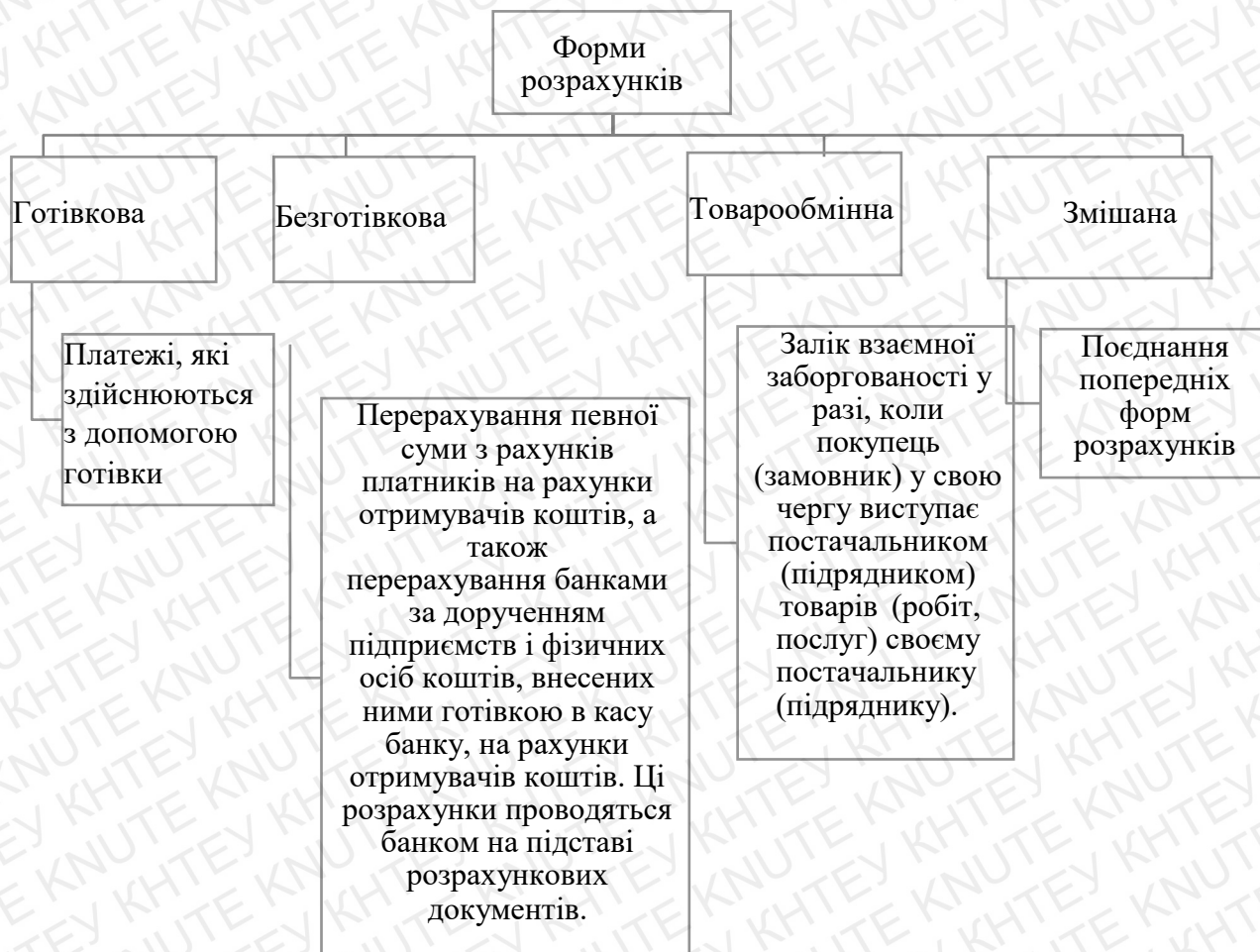
- Правдюк, Т. Ф. Плахтій // Облік і фінанси. - 2017. - № 3. - С. 52-58. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Oif_apk_2017_3_9
54. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 № 996-XIV. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/996-14>
55. 59 Про валюту і валютні операції: Закон України від 21.06.2018 № 2473-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2473-19>
56. Про електронні довірчі послуги: Закон України від 21.12.2017 № 2258-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19>
57. Про електронні документи та електронний документообіг: Закон України від 05.10.2017 № 2155-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2155-19>
58. Про затвердження вимог у сфері електронних довірчих послуг та порядку перевірки дотримання вимог законодавства у сфері електронних довірчих послуг: Постанова Кабміну від 07.11.2018 № 992. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/992-2018-%D0%BF>
59. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо облікової політики підприємства та внесення змін до деяких наказів Міністерства фінансів України: Наказ Міністерства фінансів України від 27.06.2013 № 635. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0635201-13?lang=ru>
60. Про затвердження форми податкової накладної та Порядку заповнення податкової накладної: Наказ Міністерства фінансів України від 31.12.2015 № 1307. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0635201-13?lang=ru>
61. Про зовнішньоекономічну діяльність: Закон України від 16.04.1991 № 959-XI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/959-12>
62. Про перевірки окремих питань обліку дебіторської та кредиторської заборгованості: Лист ДФС 18.06.2018 № 18311/7/99-99-14-03-03-17. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1831872-18/card4>
63. Про цінні папери та фондовий ринок: Закон України від 23.02.2006 № 3480-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3480-15>

64. Сирцева С.В. Напрями вдосконалення обліку, аналізу та аудиту розрахунків із контрагентами / С. В. Сирцева, М. М. Щербак // Глобальні та національні проблеми економіки: Електронне наукове видання. – 2016. – Випуск № 14. URL: <http://global-national.in.ua>
65. Скульбуденко Т.І. Управління кредиторською заборгованістю // Збірник статей студентів КНТЕУ: К.: КНТЕУ, 2020
66. Ступницька Т. М. Кредиторська заборгованість підприємства: оцінка та механізми управління / Т. М. Ступницька, Т. Д. Маркова, І. М. Бамбуляк, Н. М. Кулік // Економіка харчової промисловості. - 2018. - Т. 10, Вип. 4. - с. 66-78. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/echp_2018_10_4_9
67. Томчук О. Ф. Аналітичне забезпечення управління кредиторською заборгованістю підприємства / О. Ф. Томчук // Науковий вісник Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій імені С. З. Гжицького. Серія : Економічні науки. - 2016. - Т. 18, № 2. - с. 160-164. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/smlnues_2016_18_2_33
68. Томчук О.Ф. Аналітичне забезпечення управління кредиторською заборгованістю підприємства Науковий вісник Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій імені С.З. Гжицького 18, № 2 (69) 2016, с. 160–164
69. Фатенок-Ткачук А. О. Облікові процедури в управлінських процесах / А. О. Фатенок-Ткачук // Економічний часопис Східноєвропейського національного університету ім. Лесі Українки: журнал. – Луцьк: Вежа-Друк, 2016. – № 6. – с. 56–64
70. Фурса В. П. Актуальні питання обліку операцій зовнішньоекономічної діяльності. / В. П. Фурса // Бухгалтерський облік, аналіз та аудит. – 2017. URL: http://market-infr.od.ua/journals/2017/5_2017_ukr/45.pdf
71. Хохлов М.П. Управління дебіторською та кредиторською заборгованістю підприємства / М.П Хохлов, О.С Корнієнко // Економіка і суспільство. – 2017. – №10. – с. 402-407

72. Цивільний Кодекс України від 16.01.2003 № 435-IV. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/435-15>
73. Чорненька О. Б. Аналіз наукових підходів щодо сутності кредиторської заборгованості та її класифікації. / О. Б. Чорненька // Вісник економічної науки. 2017. – №20. – с. 207 – 212
74. Чорненька О. Б. Управління заборгованістю як фактор забезпечення економічної безпеки підприємства / О. Б. Чорненька // Наукові записки [Української академії друкарства]. - 2017. - № 1. - с. 170–178
75. Щодо первинних документів: Лист Міністерства фінансів України від 15.01.2015 № 31-11410-08-10/871. URL: <https://www.profiwins.com.ua/uk/letters-and-orders/treasury/5349-871.html>
76. <https://buhgalteriya.com.ua> - веб-сайт газети бухгалтерії «Бухгалтерія»
77. <https://dtkk.com.ua> - веб-сайт газети «Дебет-Кредит»
78. <https://i.factor.ua/ukr> - веб-сайт журналів «iFactor»
79. <https://zakon.rada.gov.ua> - офіційний веб-сайт Верховної Ради України
80. <https://tax.gov.ua/> - офіційний веб-сайт Податкової Служби України
81. <https://minfin.com.ua/ua/> - офіційний веб-сайт Міністерства фінансів України

Форми розрахунків з постачальниками та підрядниками

Джерело: авторська розробка.

Додаток Б

Характеристика поняття «кредиторська заборгованість» в сучасній економічній літературі

Джерело	Визначення
Матюха В.І., Мисака Г.В. [36, с. 931]	Кредиторська заборгованість – це можливість підприємства тимчасово використовувати запозичені ресурси, але з іншого боку також зменшує показники платоспроможності і ліквідності.
Чорненко О. Б. [77, с. 207]	Кредиторська заборгованість – результат праввідносин суб'єкта господарювання, який є наслідком вчинення певної дії одного суб'єкта до іншого суб'єкта господарювання, фізичної особи, держави, позабюджетного фонду щодо передачі товарно-матеріальних цінностей, грошових коштів чи інших активів, надання послуг, виконання робіт, або дії законодавчо-нормативних документів та надає кредитору право вимоги.
Дублей В.В [19, с. 3]	Кредиторська заборгованість - це праввідносини між сторонами, які мають документальне підтвердження та за яких одна сторона зобов'язується вчинити певну дію або утриматися від такої на користь іншого суб'єкта, а інший суб'єкт має право вимагати від боржника виконання його обов'язку.
Томчук О.Ф [72, с.162]	Кредиторська заборгованість є різновидом комерційного кредиту, який виступає важливим фактором стабілізації фінансового стану підприємства.
Майборода О.Є. та інші [34, с. 399]	Кредиторська заборгованість – це правові відносини між сторонами, які мають документальне підтвердження щодо тимчасового залучення підприємством у власне користування грошових коштів, які не належать підприємству.

Джерело: авторська розробка.

Додаток В

Аналіз нормативної бази з питань обліку розрахунків з постачальниками і підрядниками

№	Нормативний документ	Основні положення	При розкритті яких питань в роботі доцільно використовувати
1	Конституція України [30]	визначає забезпечення прав і свобод людини та гідних умов її життя	Концептуальні засади здійснення господарської діяльності
2	Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» [58]	встановлює право на здійснення громадської діяльності, яка не заборонена законом	Первинні документи щодо документарного оформлення операцій з постачальниками та підрядниками
3	Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність» [65]	визначає правове регулювання всіх видів зовнішньоекономічної діяльності в Україні	Правила здійснення операцій з іноземними постачальниками
4	Закон України «Про електронні документи та електронний документообіг» [61]	встановлює основні організаційно-правові засади електронного документообігу та використання електронних документів	Шляхи удосконалення системи обліку операцій з постачальниками та підрядниками за умов застосування інформаційних систем і технологій
5	Закон України «Про електронні довірчі послуги» [60]	визначає правові та організаційні засади надання електронних довірчих послуг, а також правові та організаційні засади здійснення електронної ідентифікації	Удосконалення системи обліку операцій з постачальниками та підрядниками за умов застосування інформаційних систем і технологій
6	Закон України «Про цінні папери та фондовий ринок» [67]	регулює відносини, що виникають під час розміщення, обігу цінних паперів і провадження професійної діяльності на фондовому ринку, з метою забезпечення відкритості та ефективності функціонування фондового ринку	Правила здійснення операцій з іноземними постачальниками
7	Закон України «Про валюту і валютні операції» [59]	визначає правові засади здійснення валютних операцій, валютного регулювання та валютного нагляду, права та обов'язки суб'єктів валютних операцій і уповноважених установ	Правила здійснення операцій з іноземними постачальниками

Продовження дод. Г

№	Нормативний документ	Основні положення	При розкритті яких питань в роботі доцільно використовувати
8	Господарський кодекс України [14]	встановлює відповідно до Конституції України правові основи господарської діяльності, яка базується на різноманітності суб'єктів господарювання різних форм власності	Регулювання договірних відносин з постачальниками та підрядниками
9	Цивільний кодекс України [76]	регулюються особисті немайнові та майнові відносини (цивільні відносини), засновані на юридичній рівності, вільному волевиявленні, майновій самостійності їх учасників.	Визначення поняття «прострочена кредиторська заборгованість». Випадки, коли кредиторська заборгованість не погашається і стає простроченою
10	Митний кодекс України [37]	визначаються засади організації та здійснення митної справи, а також регулюються соціальні, правові, економічні та організаційні аспекти діяльності митної служби	Особливості купівлі товарів у іноземних постачальників, визначення митної вартості товарів
11	Податковий кодекс України [48]	регулює відносини, що виникають у сфері справляння податків і зборів, зокрема визначає вичерпний перелік податків та зборів, що справляються в Україні, та порядок їх адміністрування, платників податків та зборів, їх права та обов'язки	Концептуальні засади оподаткування операцій з постачальниками та підрядниками
12	МСБО 1 «Подання фінансових звітів» [38]	установлює загальні вимоги щодо подання фінансової звітності, настанови щодо її структури та мінімальні вимоги щодо її змісту	Методика відображення операцій з постачальниками та підрядниками у звітності
13	МСБО 32 «Фінансові інструменти: розкриття та подання» [40]	визначає принципи для подання фінансових інструментів як зобов'язань або власного капіталу і для згортання фінансових активів і фінансових зобов'язань	Основні положення щодо «зобов'язань», до складу яких входить кредиторська заборгованість.
14	МСБО 37 «Забезпечення, умовні зобов'язання та умовні активи» [41]	забезпечення застосування належних критеріїв визнання і методів оцінки, що застосовуються до забезпечень, умовних зобов'язань і умовних активів, а також розкриття інформації у примітках.	Визначення поняття «зобов'язання», до складу яких входить кредиторська заборгованість. Класифікація зобов'язань

Продовження дод. Г

№	Нормативний документ	Основні положення	При розкритті яких питань в роботі доцільно використовувати
15	МСБО 21 «Вплив змін валютних курсів» [39]	встановлює методику включення операцій в іноземній валюті і закордонних господарських одиниць у фінансову звітність суб'єкта господарювання	методика відображення операцій з іноземними постачальниками в обліку
16	МСФЗ для малих та середніх підприємств [43]	призначений для застосування малими та середніми підприємствами (МСП)	Склад фінансової звітності за МСФЗ для малих підприємств
17	НП(С)БО 25 «Спрощена фінансова звітність» [45]	установлює зміст і форму Фінансової звітності малого підприємства, та порядок її заповнення	Відображення кредиторської заборгованості у формах фінансової звітності малого підприємства
18	НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [44]	визначаються мета, склад і принципи підготовки фінансової звітності та вимоги до визнання і розкриття її елементів	Відображення кредиторської заборгованості у формах фінансової звітності підприємств, крім малих
19	НП(С)БО 11 «Зобов'язання» [51]	визначає методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про зобов'язання та її розкриття у фінансовій звітності	Розкриття інформації щодо зобов'язань у фінансовій звітності
20	НП(С)БО 21 «Вплив змін валютних курсів» [54]	визначає методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про операції в іноземних валютах та відображення показників статей фінансової звітності господарських одиниць за межами України в грошовій одиниці України	Правила здійснення переоцінки в результаті зміни валютного курсу
21	НП(С)БО 10 «Дебіторська заборгованість» [50]	визначає методологічні засади формування у бухгалтерському обліку інформації про дебіторську заборгованість та її розкриття у фінансовій звітності	Методологічні засади формування інформації про дебіторську заборгованість (в т.ч. і за авансами виданими) та розкриття у фінансовій звітності
22	НП(С)БО 15 «Дохід» [52]	Визначає методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про доходи підприємства та її розкриття у фінансовій звітності	Відображення курсових різниць в обліку при переоцінці монетарної статті кредиторська заборгованість

Продовження дод. Г

№	Нормативний документ	Основні положення	При розкритті яких питань в роботі доцільно використовувати
23	НП(С)БО 16 «Витрати» [53]	Визначає методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про витрати підприємства та її розкриття в фінансовій сфері	Відображення курсових різниць в обліку при переоцінці монетарної статті кредиторська заборгованість
24	Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку № 88 [55]	встановлює порядок створення, прийняття і відображення у бухгалтерському обліку, а також зберігання первинних документів, облікових реєстрів, бухгалтерської та іншої звітності.	Документальне оформлення операцій з постачальниками та підрядниками
25	Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку № 291 [22]	встановлює призначення і порядок ведення рахунків бухгалтерського обліку для узагальнення методом подвійного запису інформації про наявність і рух активів, капіталу, зобов'язань та факти фінансово-господарської діяльності підприємств	Відображення операцій з постачальниками та підрядниками в обліку
26	Інструкція про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті №22 [21]	встановлює загальні правила, види і стандарти розрахунків клієнтів банків та банків у грошовій одиниці України на території України, що здійснюються за участю банків.	Документальне оформлення безготівкових розрахунків з постачальниками та підрядниками
27	Про затвердження вимог у сфері електронних довірчих послуг та Порядку перевірки дотримання вимог законодавства у сфері електронних довірчих послуг [62]	встановлює вимоги, які визначають організаційно-методологічні, технічні та технологічні умови, яких повинен дотримуватися кваліфікований надавач електронних довірчих послуг, його відокремлені пункти реєстрації під час надання кваліфікованих електронних довірчих послуг їх користувачам	Удосконалення системи обліку операцій з постачальниками та підрядниками за умов застосування інформаційних систем і технологій
28	Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань [56]	визначає порядок проведення інвентаризації активів і зобов'язань та оформлення її результатів	Правила та документальне оформлення списання кредиторської заборгованості, за якою минув строк позовної давності

Закінчення дод. Г

№	Нормативний документ	Основні положення	При розкритті яких питань в роботі доцільно використовувати
29	Про затвердження Методичних рекомендацій щодо облікової політики підприємства та внесення змін до деяких наказів Мінфіну [63]	затверджено Методичні рекомендації щодо облікової політики підприємства	Організація фінансового обліку відображення операцій з постачальниками та підрядниками
30	Про затвердження Методичних рекомендацій зі складання звіту про управління [37]	Містить рекомендації щодо змісту та порядку складання звіту про управління	Удосконалення фінансового обліку операцій з постачальниками та підрядниками
31	Лист Міністерства фінансів України «Щодо первинних документів» [79]	Відповідь на запит щодо первинних документів	Документальне оформлення операцій з постачальниками та підрядниками
32	Лист ДФС Про перевірки окремих питань обліку дебіторської та кредиторської заборгованості [66]	виданий з метою підвищення якості контрольно-перевірочних заходів, поширення кращого досвіду виявлення та руйнування схем ухилення від оподаткування, якісного документування фактів порушень	Напрями і заходи удосконалення обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками та прийняття управлінських рішень

Джерело: авторська розробка.

Аналіз спеціальної літератури з питань обліку операцій з постачальниками і підрядниками

№	Джерело	Зміст
1	Гевлич Л.Л., Катранжи Л. І. Особливості підходів до визначення сутності поняття «поточні зобов'язання» та їх класифікації. [12]	У статті розглядається генезис дефініції зобов'язань як економічної та юридичної категорії, розкриті підходи до трактування поняття «зобов'язання» іноземними та вітчизняними вченими, висвітлена сутність зобов'язань в українському законодавстві та міжнародних стандартах обліку
2	Ковова І.С., Зелена Л. І. Теоретичні підходи до трактування категорії зобов'язань і кредиторської заборгованості. [27]	Досліджено різні погляди вчених на поняття кредиторської заборгованості
3	Правдюк Н. Л., Плахтій Т. Ф. Необхідність оцінки якості фінансової звітності. [57]	Обґрунтовано роль оцінки якості облікової інформації в забезпеченні конкурентоспроможності бухгалтерського обліку як системи постачання інформації для прийняття рішень. Виявлено причини і фактори необхідності оцінки якості облікової інформації
4	Ковова І.С. Актуальні аспекти розкриття в звітності інформації щодо розрахунків з постачальниками в умовах євроінтеграції. [26]	Відображено аспекти розкриття в звітності інформації щодо розрахунків з постачальниками в умовах євроінтеграції
5	Безкоровайна Л. В. Особливості бухгалтерського обліку дебіторської і кредиторської заборгованості у вітчизняній та зарубіжній практиці. [6]	Розглянуто особливості регулювання бухгалтерського обліку дебіторської та кредиторської заборгованості у вітчизняній та міжнародній практиці
6	Владика О. Є. Шляхи вдосконалення обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками. [9]	Проаналізовано економічні взаємовідносини та розрахункові операції з постачальниками і підрядниками, проблемні питання щодо їх сутності, а також запропоновано нові підходи щодо вдосконалення обліку
7	Демченко Я. М., Прохорова В. М. Шляхи вдосконалення обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками. [16]	Розглянуто економічні взаємовідносини та розрахункові операції з постачальниками і підрядниками, проблемні питання щодо їх сутності, а також запропоновано нові підходи щодо вдосконалення обліку

№	Джерело	Зміст
8	Кириллов О. О. Методика бухгалтерського обліку і фінансової звітності зобов'язань підприємства. [23]	Проведено дослідження особливостей реалізації бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності зобов'язань підприємства, а саме – бухгалтерському обліку зобов'язань українських підприємств. Відображено характерні особливості ведення обліку зобов'язань підприємств
9	Киян А. В., Ярмольок О. Ф. Облік і контроль розрахунків з постачальниками та підрядниками. [24]	Проаналізовано порядок облікового відображення розрахунків з постачальниками та підрядниками та запропоновано шляхи удосконалення облікового процесу формування розрахунків
10	Панченко О. М., Савченко К. Р. Формування облікової політики підприємства щодо кредиторської заборгованості за товари, роботи, послуги. [46]	Обґрунтовані науково-методичні рекомендації по формуванню облікової політики підприємства щодо кредиторської заборгованості за товари, роботи, послуги. Визначені та охарактеризовані елементи облікової політики з врахуванням методичних, управлінських та податкових завдань обліку
11	Побережець О. В., Кравченко В. І. Удосконалення обліку розрахунків з постачальниками і підрядниками. [47]	Розглянуто методичні основи обліку кредиторської заборгованості, зокрема розрахунки з постачальниками і підрядниками
12	Фатенок-Ткачук А. О. Облікові процедури в управлінських процесах. [73]	Визначено пріоритетність різних облікових процедур на різних етапах становлення підприємства. Виявлено принципи забезпечення якості інформації для прийняття ефективних управлінських рішень
13	Гончарук С. М., Войтович Н. В. Гармонізація обліку зобов'язань на підприємствах в Україні в контексті переходу на міжнародні стандарти. [13]	Проведено порівняння ключових аспектів обліку зобов'язань відповідно до вимог міжнародних і національних стандартів бухгалтерського обліку
14	Дутова Н. В., Михайлова М. Д. Особливості бухгалтерського та податкового обліку факторингових операцій у постачальників [20].	Проведено оцінку підходів різних вчених та дослідників щодо відображення факторингових послуг у бухгалтерському обліку постачальника
15	Беляєва Л. А., Назаренко К. В. Правові аспекти розрахунків з іноземними постачальниками в сучасних умовах. [7]	Систематизовано основні нормативно-правові акти щодо імпорتنих операцій. Визначене документальне забезпечення процесу розрахунків з іноземними суб'єктами господарювання
16	Фурса В.П. Актуальні питання обліку операцій зовнішньоекономічної діяльності. [74]	Висвітлено актуальні питання обліку операцій в іноземній валюті

№	Джерело	Зміст
17	Дубик В. Я., Боднар М. В. Сучасна система оподаткування зовнішньоекономічної діяльності в Україні. [18]	Розглянуто економічну сутність та принципи системи оподаткування зовнішньоекономічної діяльності
18	Бабенко Л. В., Фесенко В. В., К. Ю. Цьома Прикладні аспекти обліку та внутрішнього контролю розрахунків із постачальниками і підрядниками. [5]	Узагальнено практичні аспекти організації обліку і внутрішнього контролю за розрахунками з постачальниками та підрядниками на підприємстві
20	Сирцева С.В., Щербак М. М. Напрями вдосконалення обліку, аналізу та аудиту розрахунків із контрагентами. [68]	Розглянуто основні аспекти обліку, аналізу й аудиту розрахунків із контрагентами в сучасних умовах господарювання
21	Чорненька О. Б. Управління заборгованістю як фактор забезпечення економічної безпеки підприємства. [78]	Досліджено вплив дебіторської та кредиторської заборгованостей на фінансовий стан підприємства та його економічну безпеку. Визначено необхідність та мету управління заборгованістю підприємства
22	Ковова І.С. Автоматизація обліку в Європейському союзі. [25]	Розглянуто основні рівні систем автоматизації облікових процесів в Європейському Союзі, проаналізовано спільні та відмінні риси вітчизняних та європейських облікових систем
23	Гуцаленко Л. В., Марчук У. О. Реалізація контрольної функції обліку в управлінні поточними зобов'язаннями підприємств. [15]	Визначено основні складові організації процесу внутрішньогосподарського контролю поточних зобов'язань, що сприятимуть забезпеченню дієвості контрольної функції обліку в управлінні господарюючим суб'єктом
25	Бондар О.В. Напрями удосконалення обліку зобов'язань в умовах глобалізації економіки. [8]	Розроблено напрями удосконалення обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками
26	Ступницька Т. М., Маркова Т. Д. Бамбуляк І. М., Кулік Н. М. та інші Кредиторська заборгованість підприємства: оцінка та механізми управління. [70]	Визначено механізми ефективного управління поточною кредиторською заборгованістю, правильного відображення у фінансовій звітності підприємства
27	Хохлов М.П., Корнієнко О. С. Управління дебіторською та кредиторською заборгованістю підприємства. [75]	Розглянуто етапи та основні моделі управління кредиторською та дебіторською заборгованістю. Окреслено основні переваги та недоліки заборгованостей для підприємства
28	Томчук О. Ф. Аналітичне забезпечення управління кредиторською заборгованістю підприємства. [71]	Обґрунтовано необхідність аналітичного забезпечення управління кредиторською заборгованістю підприємства, оскільки розвиток ринкових відносин підвищує відповідальність і самостійність підприємств в ухваленні управлінських рішень

Закінчення дод. Д

№	Джерело	Зміст
29	Лазарчук К. С. Визначення і класифікація дебіторської заборгованості у підрядних організаціях за П(С)БО та МСФЗ [33].	Проаналізовано поняття та класифікацію дебіторської заборгованості за П(С)БО та МСФЗ
30	Кусик Н. Л. Управління кредиторською заборгованістю підприємства: обліково-аналітичний аспект [32].	Розглянуто обліково-аналітичні аспекти управління кредиторською заборгованістю підприємства, а також питання забезпечення релевантною обліково-аналітичною інформацією прийняття рішень щодо кредиторської заборгованості підприємства

Джерело: авторська розробка.

Додаток 3

Фінансова звітність підприємства ТОВ «Лан Україна»

Підприємство	ТОВ «Лан Україна»	за ЄДРПОУ	18991902
Територія	М.Київ	за КОАТУУ	8038900000
Організаційно-правова форма господарювання	Товариство з обмеженою відповідальністю	за КОПФГ	240
Орган державного управління		за СПОДУ	немає
Вид економічної діяльності	Роздрібна торгівля продуктами харчування	за КВЕД	47.11
Одиниця виміру:	тис. грн.	Контрольна сума	
Адреса:			
Баланс станом на 31 грудня 2017 року			
Актив	Код рядка	На початок періоду	На кінець періоду
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи:			
- залишкова вартість	010	0	23
- первісна вартість	011	486	577
- накопичена амортизація	012	(486)	(554)
Незавершене будівництво	020	0	0
Основні засоби:			
- залишкова вартість	030	15371	14509
- первісна вартість	031	28894	29345
- знос	032	(13523)	(14836)
Довгострокові біологічні активи:			
- справедлива (залишкова) вартість	035	0	0
- первісна вартість	036	0	0
- накопичена амортизація	037	(0)	(0)
Довгострокові фінансові інвестиції:			
- які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	040	0	0
- інші фінансові інвестиції	045	0	0
Довгострокова дебіторська заборгованість	050	0	0
Справедлива (залишкова) вартість інвестиційної нерухомості	055	0	0
Первісна вартість інвестиційної нерухомості	056	0	0
Знос інвестиційної нерухомості	057	(0)	(0)
Відстрочені податкові активи	060	0	0
Гудвіл	065	0	0
Інші необоротні активи	070	0	0
Гудвіл при консолідації	075	0	0
Усього за розділом I	080	15371	14532
II. Оборотні активи			
Виробничі запаси	100	234	331
Поточні біологічні активи	110	0	0
Незавершене виробництво	120	0	0
Готова продукція	130	0	0
Товари	140	8387	10916
Векселі одержані	150	0	0
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги:			
- чиста реалізаційна вартість	160	25	42
- первісна вартість	161	25	42
- резерв сумнівних боргів	162	(0)	(0)
Дебіторська заборгованість за рахунками:			
- за бюджетом	170	17	5359
- за виданими авансами	180	0	0
- з нарахованих доходів	190	0	0
- із внутрішніх розрахунків	200	0	0
Інша поточна дебіторська заборгованість	210	4837	5373
	1	2	3
Поточні фінансові інвестиції	220	0	0

Грошові кошти та їх еквіваленти:			
- в національній валюті	230	46742	17233
- у т.ч. в касі	231	0	0
- в іноземній валюті	240	0	0
Інші оборотні активи	250	0	0
Усього за розділом II	260	60245	39257
III. Витрати майбутніх періодів	270	3	3
IV. Необоротні активи та групи вибуття	275	0	0
Баланс	280	75616	53789
Пасив	Код рядка	На початок періоду	На кінець періоду
I. Власний капітал			
Статутний капітал	300	2707	2707
Пайовий капітал	310	0	0
Додатковий вкладений капітал	320	0	0
Інший додатковий капітал	330	8991	8991
Резервний капітал	340	677	677
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	350	48529	23238
Неоплачений капітал	360	(0)	(0)
Вилучений капітал	370	(0)	(0)
Накопичена курсова різниця	375	0	0
Усього за розділом I	380	60904	35613
Частка меншості	385	0	0
II. Забезпечення наступних виплат та платежів			
Забезпечення виплат персоналу	400	0	0
Інші забезпечення	410	0	0
Сума страхових резервів	415	0	0
Сума часток перестраховиків у страхових резервах	416	0	0
Цільове фінансування	420	0	0
Усього за розділом II	430	0	0
III. Довгострокові зобов'язання			
Довгострокові кредити банків	440	0	0
Інші довгострокові фінансові зобов'язання	450	0	0
Відстрочені податкові зобов'язання	460	0	0
Інші довгострокові зобов'язання	470	0	0
Усього за розділом III	480	0	0
IV. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	500	0	1500
Поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями	510	0	0
Векселі видані	520	0	0
Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	530	11830	13925
Поточні зобов'язання за розрахунками:			
- з одержаних авансів	540	0	0
- з бюджетом	550	1606	1191
- з позабюджетних платежів	560	0	0
- зі страхування	570	308	340
- з оплати праці	580	704	798
- з учасниками	590	32	73
- із внутрішніх розрахунків	600	0	0
Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами та групами вибуття,	605	0	0
Інші поточні зобов'язання	610	232	349
Усього за розділом IV	620	14712	18176
V. Доходи майбутніх періодів	630	0	0
Баланс	640	75616	53789

Керівник

Бойко П.Р.

Головний бухгалтер

Продовження дод. 3

Підприємство	ТОВ «Лан Україна»	за ЄДРПОУ	18991902
Територія	М.Київ	за КОАТУУ	8038900000
Організаційно-правова форма господарювання	Товариство з обмеженою відповідальністю	за КОПФГ	240
Орган державного управління		за СПОДУ	немає
Вид економічної діяльності	Роздрібна торгівля продуктами харчування	за КВЕД	47.11
Одиниця виміру:	тис. грн.	Контрольна сума	
Адреса:			

Звіт про фінансові результати за 2017 рік			
I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ			
Стаття	Код рядка	За звітний період	За попередній період
1	2	3	4
Доход (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	010	69001	54916
Податок на додану вартість	015	11386	9082
Акцизний збір	020	(0)	(0)
	025	(0)	(0)
Інші вирахування з доходу	030	(0)	(0)
Чистий доход (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	035	57615	45834
Собівартість реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	040	(38439)	(31384)
Валовий прибуток:			
- прибуток	050	19176	14450
- збиток	055	(0)	(0)
Інші операційні доходи	060	21522	17363
У т.ч. дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції, одержаних у наслідок сільськогосподарської діяльності	061	0	0
Адміністративні витрати	070	(4601)	(3499)
Витрати на збут	080	(18670)	(14292)
Інші операційні витрати	090	(0)	(0)
У т.ч. витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції, одержаних у наслідок сільськогосподарської діяльності	091	(0)	(0)
Фінансові результати від операційної діяльності:			
- прибуток	100	17427	14022
- збиток	105	(0)	(0)
Доход від участі в капіталі	110	0	0
Інші фінансові доходи	120	2985	5941
Інші доходи	130	0	0
Фінансові витрати	140	(164)	(0)
Втрати від участі в капіталі	150	(0)	(0)
Інші витрати	160	(0)	(0)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	165	0	0
Фінансові результати від звичайної діяльності до оподаткування:			
- прибуток	170	20248	19963
- збиток	175	(0)	(0)
У т.ч. прибуток від припиненої діяльності та/або прибуток від переоцінки необоротних активів та групи вибуття у наслідок припинення діяльності	176	0	0
У т.ч. збиток від припиненої діяльності та/або збиток від переоцінки необоротних активів та групи вибуття у наслідок припинення діяльності	177	(0)	(0)
Податок на прибуток від звичайної діяльності	180	(5447)	(5262)

Продовження дод. 3

1	2	3	4
Дохід з податку на прибуток від звичайної діяльності	185	0	0
Фінансові результати від звичайної діяльності:			
- прибуток	190	14801	14701
- збиток	195	(0)	(0)
Надзвичайні:			
- доходи	200	0	0
- витрати	205	(0)	(0)
Податки з надзвичайного прибутку	210	(0)	(0)
Частка меншості	215	0	0
Чистий:			
- прибуток	220	14801	14701
- збиток	225	(0)	(0)
Забезпечення матеріального заохочення	226	0	0
II. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ			
Найменування показника	Код рядка	За звітний період	За попередній період
Матеріальні затрати	230	2995	1816
Витрати на оплату праці	240	9680	7107
Відрахування на соціальні заходи	250	3316	2470
Амортизація	260	1604	1733
Інші операційні витрати	270	5840	4665
Разом	280	23435	17791
III. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ			
Назва статті	Код рядка	За звітний період	За попередній період
Середньорічна кількість простих акцій	300	2578400	2578400
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	310	2578400	2578400
Чистий прибуток, (збиток) на одну просту акцію	320	5.74	5.702
Скоригований чистий прибуток, (збиток) на одну просту акцію	330	5.74	5.702
Дивіденди на одну просту акцію	340	15.513	0.776

Керівник

Бойко П.Р.

Головний бухгалтер

Продовження дод. 3

Підприємство	ТОВ «Лан Україна»	за ЄДРПОУ	18991902
Територія	М.Київ	за КОАТУУ	8038900000
Організаційно-правова форма господарювання	Товариство з обмеженою відповідальністю	за КОПФГ	240
Орган державного управління		за СПОДУ	немає
Вид економічної діяльності	Роздрібна торгівля продуктами харчування	за КВЕД	47.11
Одиниця виміру:	тис. грн.	Контрольна сума	
Адреса:			
Баланс станом на 31 грудня 2018 року			
Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи:			
- залишкова вартість	010	23	5
- первісна вартість	011	577	588
- накопичена амортизація	012	(554)	(583)
Незавершене будівництво	020	0	0
Основні засоби:			
- залишкова вартість	030	14509	13784
- первісна вартість	031	29345	29648
- знос	032	(14836)	(15864)
Довгострокові біологічні активи:			
- справедлива (залишкова) вартість	035	0	0
- первісна вартість	036	0	0
- накопичена амортизація	037	(0)	(0)
Довгострокові фінансові інвестиції:			
- які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	040	0	0
- інші фінансові інвестиції	045	0	0
Довгострокова дебіторська заборгованість	050	0	0
Справедлива (залишкова) вартість інвестиційної нерухомості	055	0	0
Первісна вартість інвестиційної нерухомості	056	0	0
Знос інвестиційної нерухомості	057	(0)	(0)
Відстрочені податкові активи	060	0	0
Гудвіл	065	0	0
Інші необоротні активи	070	0	0
Гудвіл при консолідації	075	0	0
Усього за розділом I	080	14532	13789
II. Оборотні активи			
Виробничі запаси	100	331	222
Поточні біологічні активи	110	0	0
Незавершене виробництво	120	0	0
Готова продукція	130	0	0
Товари	140	10916	12119
Векселі одержані	150	0	0
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги:			
- чиста реалізаційна вартість	160	42	1
- первісна вартість	161	42	1
- резерв сумнівних боргів	162	(0)	(0)
Дебіторська заборгованість за рахунками:			
- за бюджетом	170	5359	0
- за виданими авансами	180	0	0
- з нарахованих доходів	190	0	0
- із внутрішніх розрахунків	200	0	0
Інша поточна дебіторська заборгованість	210	5373	4992
Поточні фінансові інвестиції	220	0	0

Продовження дод. 3

1	2	3	4
Грошові кошти та їх еквіваленти:			
- в національній валюті	230	17233	40071
- у т.ч. в касі	231	0	0
- в іноземній валюті	240	0	0
Інші оборотні активи	250	0	36
Усього за розділом II	260	39257	57441
III. Витрати майбутніх періодів	270	3	0
IV. Необоротні активи та групи вибуття	275	0	0
Баланс	280	53789	71230
Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
I. Власний капітал			
Статутний капітал	300	2707	2707
Пайовий капітал	310	0	0
Додатковий вкладений капітал	320	0	0
Інший додатковий капітал	330	8991	8991
Резервний капітал	340	677	677
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	350	23238	39851
Неоплачений капітал	360	(0)	(0)
Вилучений капітал	370	(0)	(0)
Накопичена курсова різниця	375	0	0
Усього за розділом I	380	35613	52226
Частка меншості	385	0	0
II. Забезпечення наступних виплат та платежів			
Забезпечення виплат персоналу	400	0	0
Інші забезпечення	410	0	0
Сума страхових резервів	415	0	0
Сума часток перестраховиків у страхових резервах	416	0	0
Цільове фінансування	420	0	0
Усього за розділом II	430	0	0
III. Довгострокові зобов'язання			
Довгострокові кредити банків	440	0	0
Інші довгострокові фінансові зобов'язання	450	0	0
Відстрочені податкові зобов'язання	460	0	0
Інші довгострокові зобов'язання	470	0	0
Усього за розділом III	480	0	0
IV. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	500	1500	0
Поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями	510	0	0
Векселі видані	520	0	0
Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	530	13925	15975
Поточні зобов'язання за розрахунками:			
- з одержаних авансів	540	0	0
- з бюджетом	550	1191	1846
- з позабюджетних платежів	560	0	0
- зі страхування	570	340	258
- з оплати праці	580	798	563
- з учасниками	590	73	60
- із внутрішніх розрахунків	600	0	0
Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами та групами вибуття, утримуваними для продажу	605	0	0
Інші поточні зобов'язання	610	349	302
Усього за розділом IV	620	18176	19004
V. Доходи майбутніх періодів	630	0	0
Баланс	640	53789	71230

Керівник
Головний бухгалтер

Бойко П.Р.

Продовження дод. 3

Підприємство	ТОВ «Лан Україна»	за ЄДРПОУ	18991902
Територія	М.Київ	за КОАТУУ	8038900000
Організаційно-правова форма господарювання	Товариство з обмеженою відповідальністю	за КОПФГ	240
Орган державного управління		за СПОДУ	немає
Вид економічної діяльності	Роздрібна торгівля продуктами харчування	за КВЕД	47.11
Одиниця виміру:	тис. грн.	Контрольна сума	
Адреса:			

Звіт про фінансові результати за 2018 рік			
I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ			
Стаття	Код рядка	За звітний період	За попередній період
1	2	3	4
Доход (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	010	66975	69001
Податок на додану вартість	015	11018	11386
Акцизний збір	020	(0)	(0)
	025	(0)	(0)
Інші вирахування з доходу	030	(0)	(0)
Чистий доход (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	035	55957	57615
Собівартість реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	040	(36782)	(38439)
Валовий прибуток:			
- прибуток	050	19175	19176
- збиток	055	(0)	(0)
Інші операційні доходи	060	21577	21522
У т.ч. дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції, одержаних у наслідок сільськогосподарської діяльності	061	0	0
Адміністративні витрати	070	(4703)	(4601)
Витрати на збут	080	(18698)	(18670)
Інші операційні витрати	090	(0)	(0)
У т.ч. витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції, одержаних у наслідок сільськогосподарської діяльності	091	(0)	(0)
Фінансові результати від операційної діяльності:			
- прибуток	100	17351	17427
- збиток	105	(0)	(0)
Доход від участі в капіталі	110	0	0
Інші фінансові доходи	120	5379	2985
Інші доходи	130	0	0
Фінансові витрати	140	(47)	(164)
Втрати від участі в капіталі	150	(0)	(0)
Інші витрати	160	(0)	(0)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	165	0	0
Фінансові результати від звичайної діяльності до оподаткування:			
- прибуток	170	22683	20248
- збиток	175	(0)	(0)
У т.ч. прибуток від припиненої діяльності та/або прибуток від переоцінки необоротних активів та групи вибуття у наслідок припинення діяльності	176	0	0
У т.ч. збиток від припиненої діяльності та/або збиток від переоцінки необоротних активів та групи вибуття у наслідок припинення діяльності	177	(0)	(0)
Податок на прибуток від звичайної діяльності	180	(6047)	(5447)
Дохід з податку на прибуток від звичайної діяльності	185	0	0

Продовження дод. 3

1	2	3	4
Фінансові результати від звичайної діяльності:			
- прибуток	190	16636	14801
- збиток	195	(0)	(0)
Надзвичайні:			
- доходи	200	0	0
- витрати	205	(0)	(0)
Податки з надзвичайного прибутку	210	(0)	(0)
Частка меншості	215	0	0
Чистий:			
- прибуток	220	16636	14801
- збиток	225	(0)	(0)
Забезпечення матеріального заохочення	226	0	0
II. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ			
Найменування показника	Код рядка	За звітний період	За попередній період
Матеріальні затрати	230	3148	2995
Витрати на оплату праці	240	9615	9680
Відрахування на соціальні заходи	250	3310	3316
Амортизація	260	1563	1604
Інші операційні витрати	270	5813	5840
Разом	280	23449	23435
III. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ			
Назва статті	Код рядка	За звітний період	За попередній період
Середньорічна кількість простих акцій	300	2578400	2578400
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	310	2578400	2578400
Чистий прибуток, (збиток) на одну просту акцію	320	6.452	5.74
Скоригований чистий прибуток, (збиток) на одну просту акцію	330	6.452	5.74
Дивіденди на одну просту акцію	340	0	0

Керівник

Бойко П.Р.

Головний бухгалтер

Продовження дод. 3

Підприємство	ТОВ «Лан Україна»	за ЄДРПОУ	18991902
Територія	М.Київ	за КОАТУУ	8038900000
Організаційно-правова форма господарювання	Товариство з обмеженою відповідальністю	за КОПФГ	240
Орган державного управління		за СПОДУ	немає
Вид економічної діяльності	Роздрібна торгівля продуктами харчування	за КВЕД	47.11
Одиниця виміру:	тис. грн.	Контрольна сума	
Адреса:			

Баланс (Звіт про фінансовий стан) на 31 грудня 2019 р.

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	5	4
первісна вартість	1001	588	594
накопичена амортизація	1002	(583)	(590)
Незавершені капітальні інвестиції	1005		
Основні засоби	1010	13784	14424
первісна вартість	1011	29648	30876
знос	1012	(15864)	(16452)
Інвестиційна нерухомість	1015		
Довгострокові біологічні активи	1020		
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030		
інші фінансові інвестиції	1035		
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040		
Відстрочені податкові активи	1045		
Інші необоротні активи	1090		
Усього за розділом I	1095	13789	14428
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	12341	15063
Поточні біологічні активи	1110		
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	1	30
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130		
з бюджетом	1135		
у тому числі з податку на прибуток	1136		
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	4992	3547
Поточні фінансові інвестиції	1160		
Гроші та їх еквіваленти	1165	40071	52331
Витрати майбутніх періодів	1170		
Інші оборотні активи	1190	36	30
Усього за розділом II	1195	57441	70999
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття			
Баланс	1300	71230	85427
Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду

Продовження дод. 3

1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	2707	2707
Капітал у дооцінках	1405		
Додатковий капітал	1410	8991	8991
Резервний капітал	1415	677	677
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	39851	52521
Неоплачений капітал	1425		
Вилучений капітал	1430		
Усього за розділом I	1495	52226	64896
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500		
Довгострокові кредити банків	1510		
Інші довгострокові зобов'язання	1515		
Довгострокові забезпечення	1520		
Цільове фінансування	1525		
Усього за розділом II	1595		
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600		
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610		
товари, роботи, послуги	1615	15975	17941
розрахунками з бюджетом	1620	1843	1399
у тому числі з податку на прибуток	1621		
розрахунками зі страхування	1625	258	252
розрахунками з оплати праці	1630	563	541
за розрахунками з учасниками	1640	60	76
із внутрішніх розрахунків	1645		
Поточні забезпечення	1660		
Доходи майбутніх періодів	1665		
Інші поточні зобов'язання	1690	302	322
Усього за розділом III	1695	19004	20531
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700		
Баланс	1900	71230	85427

Керівник
Головний бухгалтер

Бойко П.Р.

Продовження дод. 3

Підприємство	ТОВ «Лан Україна»	за ЄДРПОУ	18991902
Територія	М.Київ	за КОАТУУ	8038900000
Організаційно-правова форма господарювання	Товариство з обмеженою відповідальністю	за КОПФГ	240
Орган державного управління		за СПОДУ	немає
Вид економічної діяльності	Роздрібна торгівля продуктами харчування	за КВЕД	47.11
Одиниця виміру:	тис. грн.	Контрольна сума	
Адреса:			

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) за 2019 рік

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	49294	55957
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	32254	36782
Валовий:		17040	19175
прибуток	2090		
збиток	2095		
Інші операційні доходи	2120	21597	21577
Адміністративні витрати	2130	3933	4703
Витрати на збут	2150	20030	18698
Інші операційні витрати	2180		
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	14674	17351
збиток	2195		
Дохід від участі в капіталі	2200		
Інші фінансові доходи	2220	9849	5379
Інші доходи	2240		
Фінансові витрати	2250		47
Втрати від участі в капіталі	2255		
Інші витрати	2270		
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	24523	22683
збиток	2295		
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	6863	6047
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	17660	16636
збиток	2355		

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400		
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405		
Накопичені курсові різниці	2410		
Інший сукупний дохід	2445		

Продовження дод. 3

1	2	3	4
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450		
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455		
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460		
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	17660	16636
III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ			
Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Матеріальні затрати	2500	3317	3148
Витрати на оплату праці	2505	8986	9615
Відрахування на соціальні заходи	2510	3078	3310
Амортизація	2515	1296	1563
Інші операційні витрати	2520	7286	5813
Разом	2550	23963	23449
IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ			
Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Середньорічна кількість простих акцій	2600		
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605		
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610		
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615		
Дивіденди на одну просту акцію	2650		

Керівник

Бойко П.Р.

Головний бухгалтер

Продовження дод. 3

Підприємство	ТОВ «Лан Україна»	за ЄДРПОУ	18991902
Територія	М.Київ	за КОАТУУ	8038900000
Організаційно-правова форма господарювання	Товариство з обмеженою відповідальністю	за КОПФГ	240
Орган державного управління		за СПОДУ	немає
Вид економічної діяльності	Роздрібна торгівля продуктами харчування	за КВЕД	47.11
Одиниця виміру:	тис. грн.	Контрольна сума	
Адреса:			

Баланс (Звіт про фінансовий стан) на 31 грудня 2020 р.

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	4	113
первісна вартість	1001	594	278
накопичена амортизація	1002	(590)	(165)
Незавершені капітальні інвестиції	1005		
Основні засоби	1010	14424	14802
первісна вартість	1011	30876	31667
знос	1012	(16452)	(16865)
Інвестиційна нерухомість	1015		
Довгострокові біологічні активи	1020		
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030		
інші фінансові інвестиції	1035		
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040		
Відстрочені податкові активи	1045		
Інші необоротні активи	1090		
Усього за розділом I	1095	14428	14915
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	15063	13459
Поточні біологічні активи	1110		
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	30	28
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130		
з бюджетом	1135		
у тому числі з податку на прибуток	1136		
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	3547	4683
Поточні фінансові інвестиції	1160		
Гроші та їх еквіваленти	1165	52331	67679
Витрати майбутніх періодів	1170		
Інші оборотні активи	1190	30	37
Усього за розділом II	1195	70999	85886
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття			
Баланс	1300	85427	100801
Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду

Продовження дод. 3

1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	2707	2707
Капітал у дооцінках	1405		
Додатковий капітал	1410	8991	8991
Резервний капітал	1415	677	677
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	52521	65771
Неоплачений капітал	1425		
Вилучений капітал	1430		
Усього за розділом I	1495	64896	78146
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500		
Довгострокові кредити банків	1510		
Інші довгострокові зобов'язання	1515		
Довгострокові забезпечення	1520		
Цільове фінансування	1525		
Усього за розділом II	1595		
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600		2901
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610		
товари, роботи, послуги	1615	17941	17015
розрахунками з бюджетом	1620	1399	1573
у тому числі з податку на прибуток	1621		
розрахунками зі страхування	1625	252	245
розрахунками з оплати праці	1630	541	431
за розрахунками з учасниками	1640	76	115
із внутрішніх розрахунків	1645		
Поточні забезпечення	1660		
Доходи майбутніх періодів	1665		
Інші поточні зобов'язання	1690	322	375
Усього за розділом III	1695	20531	22655
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700		
Баланс	1900	85427	100801

Керівник
Головний бухгалтер

Бойко П.Р.

Продовження дод. 3

Підприємство	ТОВ «Лан Україна»	за ЄДРПОУ	18991902
Територія	М.Київ	за КОАТУУ	8038900000
Організаційно-правова форма господарювання	Товариство з обмеженою відповідальністю	за КОПФГ	240
Орган державного управління		за СПОДУ	немає
Вид економічної діяльності	Роздрібна торгівля продуктами харчування	за КВЕД	47.11
Одиниця виміру:	тис. грн.	Контрольна сума	
Адреса:			

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) за 2020 рік

І. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	46367	49294
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	30331	32254
Валовий:		16036	17040
прибуток	2090		
збиток	2095		
Інші операційні доходи	2120	23034	21597
Адміністративні витрати	2130	4199	3933
Витрати на збут	2150	20602	20030
Інші операційні витрати	2180		
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	14269	14674
збиток	2195		
Дохід від участі в капіталі	2200		
Інші фінансові доходи	2220	10684	9849
Інші доходи	2240		
Фінансові витрати	2250	239	
Втрати від участі в капіталі	2255		
Інші витрати	2270		
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	24714	24523
збиток	2295		
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	6166	6863
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	18548	17660
збиток	2355		

ІІ. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400		
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405		
Накопичені курсові різниці	2410		
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415		

Продовження дод. 3

1	2	3	4
Інший сукупний дохід	2445		
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450		
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455		
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460		
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	18548	17660
III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ			
Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Матеріальні затрати	2500	4320	3317
Витрати на оплату праці	2505	8797	8986
Відрахування на соціальні заходи	2510	3025	3078
Амортизація	2515	1088	1296
Інші операційні витрати	2520	7811	7286
Разом	2550	25041	23963
IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ			
Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Середньорічна кількість простих акцій	2600		
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605		
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610		
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615		
Дивіденди на одну просту акцію	2650		

Керівник
Головний бухгалтер

Бойко П.Р.

Продовження дод. 3

Підприємство	ТОВ «Лан Україна»	за ЄДРПОУ	18991902
Територія	М.Київ	за КОАТУУ	8038900000
Організаційно-правова форма господарювання	Товариство з обмеженою відповідальністю	за КОПФГ	240
Орган державного управління		за СПОДУ	немає
Вид економічної діяльності	Роздрібна торгівля продуктами харчування	за КВЕД	47.11
Одиниця виміру:	тис. грн.	Контрольна сума	
Адреса:			

Баланс (Звіт про фінансовий стан) на 31 грудня 2021 р.

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	113	105
первісна вартість	1001	278	278
накопичена амортизація	1002	165	173
Незавершені капітальні інвестиції	1005		
Основні засоби	1010	14802	12702
первісна вартість	1011	31667	31667
знос	1012	16865	18965
Інвестиційна нерухомість	1015		
Довгострокові біологічні активи	1020		
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030		
інші фінансові інвестиції	1035		
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040		
Відстрочені податкові активи	1045		
Інші необоротні активи	1090		
Усього за розділом I	1095	14915	13807
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	13458	15765
Поточні біологічні активи	1110		
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	28	31
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130		
з бюджетом	1135		
у тому числі з податку на прибуток	1136		
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	4683	3793
Поточні фінансові інвестиції	1160		
Гроші та їх еквіваленти	1165	67679	74947
Витрати майбутніх періодів	1170		
Інші оборотні активи	1190	37	30
Усього за розділом II	1195	85886	94566
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200		
Баланс	1300	100801	108373
Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду

Продовження дод. 3

1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	2707	2707
Капітал у дооцінках	1405		
Додатковий капітал	1410	8991	8991
Резервний капітал	1415	677	677
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	65771	72005
Неоплачений капітал	1425		
Вилучений капітал	1430		
Усього за розділом I	1495	78176	84380
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500		
Довгострокові кредити банків	1510		
Інші довгострокові зобов'язання	1515		
Довгострокові забезпечення	1520		
Цільове фінансування	1525		
Усього за розділом II	1595		
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	2901	2850
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610		
товари, роботи, послуги	1615	17015	17541
розрахунками з бюджетом	1620	1573	1618
у тому числі з податку на прибуток	1621		
розрахунками зі страхування	1625	245	458
розрахунками з оплати праці	1630	431	957
Поточні забезпечення	1660	115	113
Доходи майбутніх періодів	1665		
Інші поточні зобов'язання	1690	375	456
Усього за розділом III	1695	22655	23993
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття			
	1700		
Баланс	1900	100801	108373

Керівник

Бойко П.Р.

Головний бухгалтер

Продовження дод. 3

Підприємство	ТОВ «Лан Україна»	за ЄДРПОУ	18991902
Територія	М.Київ	за КОАТУУ	8038900000
Організаційно-правова форма господарювання	Товариство з обмеженою відповідальністю	за КОПФГ	240
Орган державного управління		за СПОДУ	немає
Вид економічної діяльності	Роздрібна торгівля продуктами харчування	за КВЕД	47.11
Одиниця виміру:	тис. грн.	Контрольна сума	
Адреса:			

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) за 2021 р.

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	48189	46367
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	31095	30331
Валовий:			
прибуток	2090	17094	16036
збиток	2095		
Інші операційні доходи	2120	22961	23034
Адміністративні витрати	2130	4803	4199
Витрати на збут	2150	23880	20602
Інші операційні витрати	2180		
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	11372	14269
збиток	2195		
Дохід від участі в капіталі	2200		
Інші фінансові доходи	2220	13056	10684
Інші доходи	2240		
Фінансові витрати	2250	474	239
Втрати від участі в капіталі	2255		
Інші витрати	2270		
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	23954	24714
збиток	2295		
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	5433	6166
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	18521	18548
збиток	2355		

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400		
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405		

Продовження дод. 3

1	2	3	4
Накопичені курсові різниці	2410		
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415		
Інший сукупний дохід	2445		
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450		
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455		
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460		
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	18521	18548

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	4711	4320
Витрати на оплату праці	2505	8954	8797
Відрахування на соціальні заходи	2510	3145	3025
Амортизація	2515	1112	1088
Інші операційні витрати	2520	9758	7811
Разом	2550	27680	25041

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	2578400	2578400
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	2578400	2578400
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	6,893	7,193
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	6,893	7,193
Дивіденди на одну просту акцію	2650	2,013	2,055

Керівник

Бойко П.Р.

Головний бухгалтер

Додаток К

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Основні техніко-економічні показники фінансово-господарської діяльності ТОВ «Лан Україна» за 2017-2021 рр.

Статті активів	2017 рік	2018 рік	2019 рік	2020 рік	2021 рік	Абсолютне відхилення, (+,-)		Темп приросту, %	
						2021/2017	2021/2018	2021/2019	2021/2020
Нематеріальні активи	23	5	4	113	105	101	-8	2525,0	-7,08
Основні засоби	14509	13784	14424	14802	12702	-1722	-2100	-11,94	-14,19
<i>Разом необоротні активи</i>	<i>14532</i>	<i>13789</i>	<i>14428</i>	<i>14915</i>	<i>13807</i>	<i>-621</i>	<i>-1108</i>	<i>-4,30</i>	<i>-7,43</i>
Виробничі запаси	331	222	307	298	414	107	116	34,85	38,93
Товари	10916	12119	14754	13161	15351	597	2190	4,05	16,64
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	42	1	30	28	31	1	3	3,33	10,71
Інша поточна дебіторська заборгованість	10372	4992	3547	4683	3793	246	-890	6,94	-19,00
Грошові кошти	17233	40071	52331	67679	74947	22616	7268	43,22	10,74
Інші оборотні активи	0	36	30	37	30	0	-7	0,00	-18,92
<i>Разом оборотні активи</i>	<i>39257</i>	<i>57441</i>	<i>70999</i>	<i>85886</i>	<i>94566</i>	<i>23567</i>	<i>8680</i>	<i>33,19</i>	<i>10,11</i>
<i>Всього майна</i>	<i>53789</i>	<i>71230</i>	<i>85427</i>	<i>100801</i>	<i>108373</i>	<i>22946</i>	<i>7572</i>	<i>26,86</i>	<i>7,51</i>
Статутний капітал	2707	2707	2707	2707	2707	0	0	-	-
Інший додатковий капітал	8991	8991	8991	8991	8991	0	0	-	-
Резервний капітал	677	677	677	677	677	0	0	-	-
Нерозподілений прибуток	23238	39851	52521	65771	74291	21770	8520	41,45	12,95
<i>Всього власний капітал</i>	<i>35613</i>	<i>52226</i>	<i>64896</i>	<i>78146</i>	<i>86666</i>	<i>21770</i>	<i>8520</i>	<i>33,55</i>	<i>10,9</i>
Короткострокові кредити	1500	0	0	2901	2975	2975	74	-	2,55
Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	13925	15975	17941	17015	18821	880	1806	4,90	10,61
Поточні зобов'язання за розрахунками з бюджетом	1191	1846	1399	1573	2486	1087	913	77,70	58,04

Продовження табл. К

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Поточні зобов'язання за розрахунками зі страхування	340	258	252	245	202	-50	-43	-19,84	-17,55
Поточні зобов'язання за розрахунками з оплати праці	798	563	541	431	353	-188	-78	-34,75	-18,1
Поточні зобов'язання за розрахунками з учасниками	73	60	76	115	131	55	16	72,37	13,91
Інші поточні зобов'язання	349	302	322	375	363	41	-12	12,73	-3,2
<i>Всього поточні зобов'язання</i>	<i>18176</i>	<i>19004</i>	<i>20531</i>	<i>22655</i>	<i>25331</i>	<i>4800</i>	<i>2676</i>	<i>23,38</i>	<i>11,81</i>
Всього джерел майна	53789	71230	85427	100801	108373	22946	7572	26,86	7,51

Продовження дод. К

Динаміка показників фінансово-господарської діяльності ТОВ «Лан Україна» за 2017-2021рр., тис.грн.

Показники	2017 рік	2018 рік	2019 рік	2020 рік	2021 рік	Відхилення, (+,-)				Відхилення, %			
						2021/ 2017	2021/ 2018	2021/ 2019	2021/ 2020	2021/ 2017	2021/ 2018	2021/ 2019	2021/ 2020
Чистий дохід (виручка) від реалізації товарів	57615	55957	49294	46367	48189	-9426	-7768	-1105	1822	-16,36	-13,88	-2,24	3,93
Собівартість реалізації товарів	38439	36782	32254	30331	31095	-7344	-5687	-1159	764	-19,11	-15,46	-3,59	2,52
Валовий прибуток	19176	19175	17040	16036	17094	-2082	-2081	54	1058	-10,86	-10,85	0,32	6,60
Інші операційні доходи	21522	21577	21597	23034	22961	1439	1384	1364	-73	6,69	6,41	6,32	-0,32
Адміністративні витрати	4601	4703	3933	4199	4803	202	100	870	604	4,39	2,13	22,12	14,38
Витрати на збут	18670	18698	20030	20602	23880	5210	5182	3850	3278	27,91	27,71	19,22	15,91
Фінансові результати від операційної діяльності	17427	17351	14674	14269	11372	-6055	-5979	-3302	-2897	-34,74	-34,46	-22,50	-20,30
Інші фінансові доходи	2985	5379	9849	10684	13056	10071	7677	3207	2372	337,39	142,72	32,56	22,20
Фінансові витрати	164	47	0	239	474	310	427	474	235	189,02	908,51	100,00	98,33
Фінансові результати від звичайної діяльності до оподаткування	20248	22683	24523	24714	23954	3706	1271	-569	-760	18,30	5,60	-2,32	-3,08
Податок на прибуток від звичайної діяльності	5447	6047	6863	6166	5433	-14	-614	-1430	-733	-0,26	-10,15	-20,84	-11,89
Фінансові результати від звичайної діяльності	14801	16636	17660	18548	18521	3720	1885	861	-27	25,13	11,33	4,88	-0,15
Чистий прибуток	14801	16636	17660	18548	18521	3720	1885	861	-27	25,13	11,33	4,88	-0,15

Додаток Л

Первинні документи при здійсненні розрахунків з постачальниками та підрядниками

Первинний документ	Характеристика	Використання
Рахунок-фактура	Документ, який інформує покупця про товари (роботи), послуги, які йому пропонується оплатити. Для цього він містить дані про: їх кількість; вартість (ціну), загальну суму платежу; валюту розрахунку. Може бути первинним документом за таких умов: рахунок оплачений і наявні документи, які підтверджують оплату	+
Платіжне доручення	Розрахунковий документ, який містить доручення платника банку, здійснити переказ визначеної в ньому суми коштів зі свого рахунка на рахунок отримувача.	+
Виписка банку	Копія записів на поточному рахунку в банку, яка одночасно служить також підставою для бухгалтерських записів в обліковій системі.	+
Видаткова накладна	Первинний документ постачальника, який підтверджує факт передачі товарно-матеріальних цінностей від однієї особи до іншої, від постачальника до покупця.	+
Акт приймання-передачі (внутрішнього переміщення) основних засобів (ОЗ-1)	Застосовується для оформлення зарахування до складу основних засобів окремих об'єктів. При оформленні приймання основних засобів від постачальників оформлюється в одному примірнику.	+
Акт приймання-передачі наданих послуг	Первинний документ, який відображає факт надання послуг та конкретні види послуг, які були надані з зазначенням їх вартості та терміну виконання.	+
Акт виконаних робіт	Документ, який фіксує закінчення будь-яких робіт та приймання їх замовником за кількістю та якістю.	+
Акт звірки взаєморозрахунків	Документ, що підтверджує наявність або відсутність у суб'єкта підприємництва якої-небудь заборгованості.	+
Податкова накладна	Документ, яким користуються платники ПДВ для обліку податкового зобов'язання та податкового кредиту.	+
Довідка бухгалтерії	Первинний документ бухгалтерського оформлення, за яким списується кредиторська заборгованість, за якою минув строк позовної давності (до довідки додається акт інвентаризації розрахунків та наказ керівника про списання заборгованості)	+

Джерело: авторська розробка.

